Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

36

JOI 4 SEPTEMBRIE
1969, ANUL III

(102)

**Diseară,
în tabără,
reuniune
pionierească...**

SĂRBĂTOAREA CÎNTECULUI ŞI JOCULUI POPULAR

Timp de aproape zece zile viaţa noastră artistică a fost dominată de un prestigios eveniment cultural: Primul Festival şi Concurs internaţional de folclor «România '69». Inaugurată la Bucureşti, această sărbătoare internaţională a cîntecului, a dansului şi a portului popular îşi propune instaurarea unei tradiţii în cunoaşterea spiritualităţii poporului român precum şi a valorilor spirituale create de-a lungul veacurilor de artiştii populari ai celorlalte popoare.

Alături de Concursul şi Festivalul «George Enescu» şi de colocviul «Constantin Brâncuşi» Festivalul şi Concursul de folclor se înscrie ca o nouă contribuţie la cunoaşterea cît mai largă a comorilor de artă pe care popoarele le-au făurit de-a lungul istoriei. El contribuie la înflorirea tot mai puternică a sentimentelor de respect şi preţuire reciprocă, a prieteniei între popoarele din toată lumea, a păcii şi colaborării internaţionale.

Cinstea de a deschide marea întrecere folclorică a revenit unuia dintre cele trei colective care reprezintă ţara noastră în concursul «România '69»: ansamblul «Poieniţa» din Braşov.

DE PE MELEAGURILE VACANŢEI

Zilnic, pe birourile redactorilor noştri poposesc zeci de scrisori în care copiii îşi povestesc impresiile din taberele în care şi-au petrecut o parte din vacanţa de vară. Mulţi dintre ei au trimis şi fotografii reprezentînd unele acţiuni interesante, cu rugămintea de a le prezenta şi cititorilor noştri.

Frumuseţea peisajului carpatin a impresionat atît de mult pe pionierii amatori de pictură, încît au organizat cercuri de pictură ad-hoc şi au surprins în culori, pe luciul cartoanelor, cîteva peisaje de neuitat (foto 1).

Cu toate că pionierii din Buşteni cunosc bine frumuseţile de pe Valea Prahovei, în fiecare vară ei pleacă în noi excursii de cunoaştere. Iată-i pe unii dintre ei făcînd un popas la Azuga (foto 2).

Minitehnicienii premiaţi şi menţionaţi la concursul «Minitehnicus» al revistei noastre s-au bucurat în această vară de priveliştile minunate ale împrejurimilor Sinaiei. În tabăra special organizată pentru ei au participat printre altele şi la un original raliu de carturi. Iată-i în momentul plecării (foto 3)

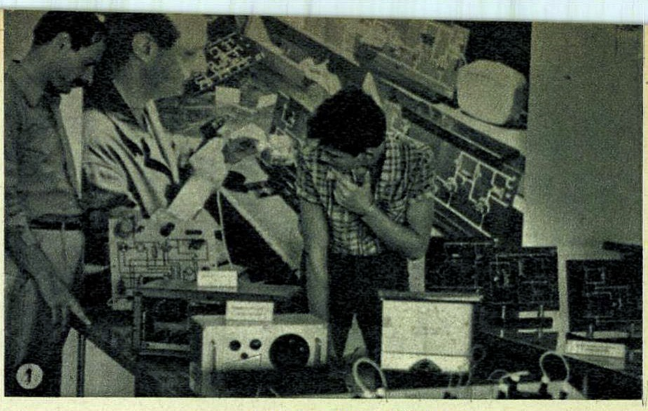

EREN '69

În pavilionul din parcul Herăstrău, «Didactica» prezintă aparatură şi material didactic modern, cu care sînt înzestrate instituţiile de învăţămînt din patria noastră. Iată un laborator de lingvistică, în care limbile străine sînt însuşite de elevi cu mai multă uşurinţă (foto 1) şi cîteva aparate cu care sînt înzestrate laboratoarele de fizică din şcoli (foto 2).

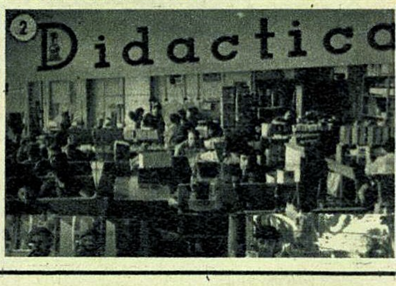

Bucuria

De obicei, de cele mai multe ori, cînd omul îşi termină lucrul asupra căruia a stăruit îndelung, el are marea bucurie de a putea cuprinde numaidecît în palme, spre dezmierdare, fructul talentului şi travaliului său. Aşa se întîmplă cu un strungar sau cu un tipograf, cu un sculptor sau cu un ceramist, pe scurt, cu toţi aceia care lucrează nemijlocit asupra materiei, supunînd-o uneltei care prelungeşte virtuţile creatoare ale mîinii omeneşti. Dar arhitectul?

Între hîrtia subţire, translucidă, pe a cărei suprafaţă îşi aşterne el, traduse în linii subţiri ca firul de păianjen, visurile cumpănite în săptămîni, luni, ani — şi momentul cînd aceste linii se transformă în schele îndreptate spre cer, trec alte săptămîni, luni, ani. Timp în care opera arhitectului devine obiectul de studiu al calculelor inginereşti, fiecare milimetru de calc desenat de vîrful ascuţit al creionului prefăcîndu-se în cantităţi bine determinate de fier, pietriş, ciment, cărămizi, lemn, sticlă, material plastic.

Sufletul arhitectului vibrează, aşteptînd înfrigurat împlinirea fiecăreia din aceste etape. Frumoasele lui viziuni vor trece cu bine examenul realităţii? El a rotunjit în minte cupole, el a unduit în gînd scări, el a deschis lăuntric ferestre, el a plantat imaginar spaţii verzi. Cum vor arăta toate acestea, odată plecate din lumea lui de gînduri pentru a deveni bunuri materiale, construite aievea, dăruite oamenilor, menite să-i slujească pe oameni? Unde e punctul de echilibru al

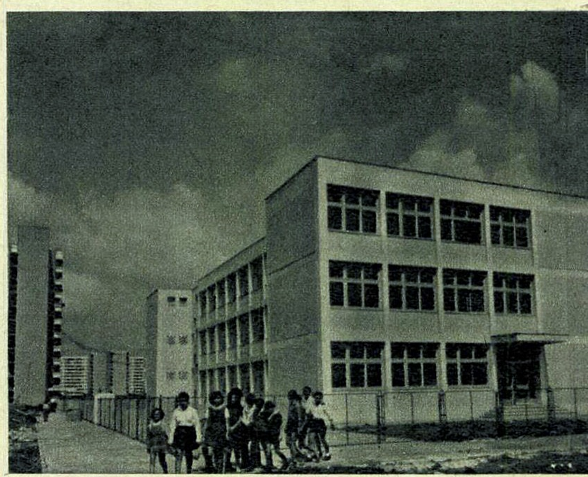

Partid

În chipul cel mai simplu rostim acest cuvînt;
Așa cum spunem soare, bărbat și bucurie,
Lumină, stea și floare; pe strămoșesc pămînt
Noi l-am clădit în inimi, din noi i-am dat tărie.

Acest cuvînt nu-l caut în cronici, pergamente,
E-n firea noastră calmă, puternică prin vreme.
În litera fierbinte gravată-n Documente,
Credință neclintită în marile poeme.

În chipul cel mai simplu și mai firesc din lume
Acest cuvînt răsfrînge tot ce gîndește-o țară,
Poporul ei, cu nobil și mîndru steag și nume,
Urcînd din veac de iarnă în veac înalt de vară.

E aliaj de visuri ce-n albe flăcări cresc,
Ecoul nostru amplu, și e puterea țării.
Acest cuvînt e versul cîmpiilor și-al zării,
Izvor de apă vie din solul românesc.

AUREL BUTNARU

Cîntec

Vulcanice pietrele pe care trecem în zori
recapătă febra în ele
am crescut atît de înalți că pămîntul
măsoară prin noi
distanța dintre arbori și stele.
Ne revendicăm din iubiri și legende;
trecînd la vad spre cumpăna apei,
strămoșii apucă vremuri prin noi
și mîinile au duritatea sapei...
Credem în lumina de zi
— și timpii ne veghează destinul,
munții vin spre ape desculți
cerului purtîndu-i seninul...
Cinstim în cînt această vară,
învățăm demnitatea culorilor
din anotimp alegînd
vremea simplă a florilor.
Știm un drum spre Idee
din demnitatea axului solar,
iubirea pentru țară înălțînd-o
la rang de sentiment fundamental.

TITUS VÎJEU

creației

acestei cumpene — fantezia artistului — nevoia societății în așa fel încît **frumos** și **necesar** să fie cele două aripi ale aceleiași păsări născocite? Și pe urmă, ce vor zice urmașii, moștenitorii acestor ziduri, se vor mai bucura privindu-le, își vor aminti de crezul fierbinte al constructorului?

Ca să răspundem cît mai pe scurt și cît mai cuprinzător totodată la aceste multe și grele întrebări, e de ajuns să luăm, dragi prieteni ai «Cutezătorilor», exemplul unui creator comunist — arhitectul OCTAV DOICESCU — și al unei opere — Institutul politehnic din București.

Omul, cu creștetul lui de argint, cu privirea adumbrită de gînduri, poate fi cel mai adesea întîlnit în mijlocul studenților săi, cărora le trece bucuros o experiență profesională de o viață întreagă. Dar mai poate fi găsit la masa de lucru uneori în momente de inspirație, alteori mistuit de focul creației.

Arhitectul comunist Octav Doicescu, în dorința de a dărui poporului construcții pe măsura nevoilor sale, rămîne adeseori zile și nopți aplecat asupra unor studii complicate, asupra unor nesfîrșite calcule.

Una din operele sale și-a început de cîteva anotimpuri existența autonomă pe malul stîng al Dîmboviței, în preajma Uzinelor «Semănătoarea» desfășurîndu-se pe o sută de hectare de pămînt bucureștean. O primă parte din ea este acum gata. Începînd cu toamna acestui an, al 25-lea de la eliberarea patriei, mii de studenți din anul I și II vor trece pragul acestui palat al soarelui, ca să învețe acolo mecanica sau automatica, energetica sau metalurgia, electronica sau transporturile. Ei vor urca în amfiteatre sculptate de liniște ca să asculte prelegerile maeștrilor tehnicii; vor pătrunde în vaste laboratoare, să cerceteze cum funcționează principiile și legile tehnicii; se vor retrage în săli de desen, ninse de lumină, deasupra planșetelor, la profesia lor minunată. Ei se vor întîlni, în pauzele dintre cursuri, în holuri imense, pășind pe dale de marmură, se vor plimba pe alei unduitoare admirînd armonia clădirilor care nu-și seamănă, dar se completează, cînd masive, cînd zvelte, mereu de o subtilă simplitate și vor lua astfel, pe neobservate, în însuși mediul lor studențesc, lecția împletirii moderne dintre util și estetic.

Atunci arhitectul își va îmbrățișa cu adevărat opera. Atunci el, și miile de oameni care au materializat-o dăruind-o patriei, viitorului, comunismului, vor simți, cu o unică bucurie, că au dat răspunsul exact marilor întrebări creatoare.

ȘTEFAN IUREȘ

«EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII» transmit

▲ **CASTELUL BRAN — de la echipajul «DANUBIUS '69»**

▼ **VALEA OLTULUI - MASIVUL FĂGĂRAȘ — de la echipajul «GENȚIANA» — Pitești**

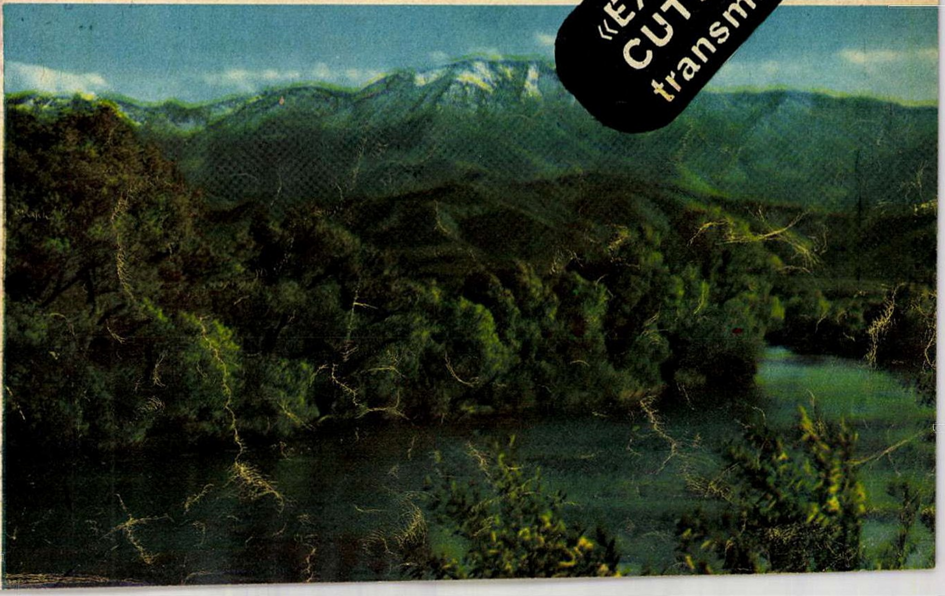

UN POGON DE GAROAFE

de **IULIU RAȚIU**

Să rupi acolo, cîteva flori, hai, mai merge... Dar să toci un pogon de garoafe și gladiole și trandafiri, parcă e prea mult. Și, mă rog, pentru ce?

Pentru că cineva apăsase un pic mai mult pe acceleratorul cartului, iar acesta, cuminte, în loc să intre în bordura trotuarului, trecuse în 61 secunde și 8 zecimi linia de sosire. Un adevărat record! Nu, nu-i nici o glumă. Înregistrase, într-adevăr, un mare record cu acel motor de capacitate redusă. Un record care făcuse vîlvă: aproape 55 kilometri pe oră... Pornise de pe linia de start cuprins de o vagă, dar persistentă neliniște. Nu, nu: nu putea să învingă. Alții aveau motoarele mai bune, iar linia caroseriei carturilor lor cu mult mai aerodinamică decît a lui... Dacă ar fi fost după el s-ar fi retras din concurs, ar fi venit acasă și ar mai fi ciocănit cîteva luni la cart. I-ar fi modificat și angrenajul de frînare, care acum atîrnă cam greu și zdrăngănește, din toate încheieturile, de te asurzește. Ba, poate ar mai fi umblat puțin și la volan, să-l «sensibilizeze», că răspunde cu întîrziere la comenzile lui. În sfîrșit, mai erau atîtea de făcut și totuși, cînd apăsase pe accelerator simțise că pornește cu toată viteza și pînă să se dezmeticească trecuse linia de sosire. Urmaseră îmbrățișări, sărutări și, bineînțeles, cupa aceea, în formă de triunghi (el își închipuie, întotdeauna, că orice cupă are forma unei... cupe) pe care, ca să o poată duce, l-a ajutat și profesorul Dobrescu. Iar peste cîteva ore se va petrece primirea lui — ca să zic așa — oficială. Probabil cu discursuri și, bineînțeles, cu flori. Un pogon de flori pentru că reușise să atingă uluitoarea viteză de 55 kilometri, pe un cart de construcție întrucîtva proprie. Era, ce-i drept, o realizare, dar nu merita pentru asta să sacrifici atîtea flori. Le văzuse pe la miezul nopții, cînd depozitase cartul la școală. Erau așezate în vreo douăzeci-treizeci de căldări de apă: flori proaspete, palide, totuși strălucitoare ca Luna. De cînd le-a văzut, în zadar se străduie să doarmă... Se răsucește în pat fără pic de somn sub pleoape. Asta mai pățise doar în noaptea aceea, cînd așteptase să-i vadă pe Neil și Edwin pășind pe Lună. Și meritase! Pașii aceia uluitori prin pulberea stelară reprezentau un început de istorie. Dar acum? De ce n-ar putea dormi acum? Oare din pricina florilor? Auzi, un pogon de flori pentru 55 kilometri pe oră! Parcă e prea mult! Și totuși, pe undeva, i se părea că merită atenția pe care voiau să i-o acorde colegii lui, ba poate chiar și ceilalți din comună. Găsise cu vreo șase luni în urmă, în magazia lui taică-său un motoraș vechi de motocicletă; îl reparase cum se pricepuse și ciocănise o iarnă și o primăvară, împreună cu Dorel, la caroseria cartului. Toți rîseseră de visele lui, dar el reușise să aducă acasă cupa aceea triunghiulară. Era ceva! Nu? Probabil că se dăduseră cîteva secvențe din concurs și la televizor, pentru că cineva, în tren cu cîteva ceasuri în urmă, îi spusese:

«Mi se pare că *dumneata* ai cîștigat un concurs...»

«Da, eu!» — făçuse el, simțindu-și glasul îngroșat de o neașteptată mîndrie.

«Bravo!»

Tot de la televizor trebuie să fi aflat și cei din sat și acum urmează... primirea... Un pogon de garoafe pentru... Și el o să pice de somn, cu florile în brațe! Auzi: să nu poată închide un ochi de atîtea ore!

Se luminase de mult de ziuă și pe afară auzea zvon de glasuri. Privi pe fereastră. Zări cîțiva colegi de-ai lui îndreptîndu-se spre școală.

«Hm! Se pregătesc pentru...»

Dar chiar atunci intră în cameră — ca un vîrtej — Dorel:

— Ce, tu nu mergi?

— Eu?

— Da, chiar tu! Ce, vrei ca tocmai campionul...

— Ai auzit deci...

— Păi se putea să nu aud! Toți, toți știu... și nu se face ca tocmai tu să lipsești...

— Și florile?

— Măi, da' grozav mai ești! Toate le vezi... Le-am cules ca să-i întîmpinăm cum se cuvine pe elevii din Mediaș, care vin la noi în excursie... Tu o să-i întîmpini cu cartul... Știi, face impresie...

Ilustrație de **MAGDA BÎRSAN**

Vară pionierească

EXPEDIȚIILE «CUTEZĂTORII»

Atenţiune! Atenţiune!

Temerarii călători avîntați în «Expedițiile Cutezătorii» transmit:

«PESCĂRUȘII» AU ATINS VÎRFUL OMUL!

Da, da, este adevărat. Nu zîmbiți. Nu facem nici o glumă. «Pescărușii» crescuți pe malul mării, bronzați de soare, scăldați de apele albastre se avîntă de data aceasta spre înălțimile munților. Fete și băieți din echipajele «PESCĂRUȘ» I și II din Constanța iau cu asalt masivul Bucegi. Să-i vedeți numai sus, în vîrf; pălăriuțele albe de plajă, ale membrilor echipajelor, se confundă cu albul imaculat al zăpezilor. Decorul neobișnuit pentru ei nu îi intimidează.

Pescărușii își continuă zborul!

X-XXV — R. 200

E seară. Pe masivul Țarcului vîntul vuiește neprietenos. La stația meteorologică din vîrf se aprind luminile. Echipajul expediției din Reșița, alcătuit din elevi ai Liceului nr. 2 din oraș, transmite prin radio. Mesajul străbate fulgerător distanțele și se interceptează: «Sîntem în vîrful muntelui. În cinstea Congresului al X-lea al partidului, a celei de a XXV-a aniversări a eliberării patriei și a sărbătoririi a 200 de ani de exploatare metalurgică reșițeană, membrii echipajului vor fixa o placă, pe piatra muntelui, cu inscripția X-XXV — R. 200.»

Spre ghețarul «Scărișoara» ▲ echipajul «ÎNDRĂZNEȚII» din Turda.

«MIORIȚA» DIN MUNȚII BIHORULUI

Pe cer se aprind, una după alta, primele luminițe ale nopții. Întunericul devine tot mai îndrăzneț, în timp ce focul de la stîna baciului Miron încălzește obrajii fetelor și băieților ce-l înconjoară. Par grăbiți să termine jintița din blidele de pămînt ale baciului, cînd sosește un oaspete: badea Traian, staroste la nunți în Stîncești. De la el aud folcloriștii pentru prima dată hora miresii din Stîncești. Pionierii notează, bătrînul deapănă firul povestirilor auzite de la moșii lui: «Pe Grumazul Bătrînii scoborau trei turme de oi...» De necrezut. Aici, în Munții Bihorului, se întîlnesc...

«Pe-un picior de plai
Pe-o gură de rai»:

...cu eroii Mioriței. Un baci bihorean, altul crișan, iar altul măgurean. Glasul baciului tărăgăna cîntecul baladei, într-o versiune necunoscută de copii:

«Nu mă tăiați, nu mă
împușcați
Numai capul mi-l luați,
Și apoi mă îngropați
În mijlocul oilor,
În jocuțul meilor...»

File după file acoperă cu însemnări folcloriștii din echipajul «Șoimii lui Iancu» din Măguri, județul Cluj. Balade, bocete, orații de nuntă vin să întregească imaginea lor despre frumusețea naturii și a oamenilor acelor locuri.

Echipajul «TEMERARII», din Arad. Pornim la expediție. ▲

...am ajuns la Alba-Iulia... ▼

...iată-ne și la Vața de jos. ▼

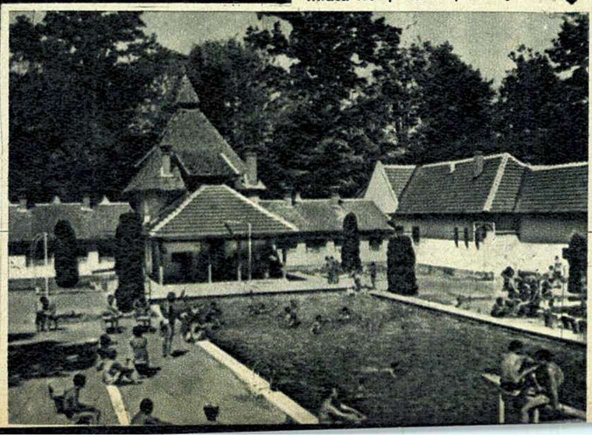

POȘTA «EXPEDIȚIILOR»

Pentru că spațiul nu ne permite să publicăm toate mesajele primite din partea expediționarilor, transmitem, de data aceasta, mulțumirile noastre pentru ilustratele și corespondențele interesante trimise de echipajele: «DRAGOȘ», «BUCUR '69», «DONARIS», «CUCONII», «TULNIC» și «BALTAGUL».

LIDIA NOVAC

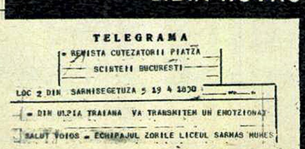

TELEGRAMA

REVISTA CUTEZATORII PIATZA
SCINTEII BUCURESTI

LOC 2 DIN SARMISEGETUZA 5 19 4 1830

DIN ULPIA TRAIANA VA TRANSMITEM UN EMOTZIONAT
SALUT VOIOS ECHIPAJUL ZORILE LICEUL SARMAS MURES

AVENTURA LA SOVEJA

Globul roșietic al soarelui a coborît de mult. De sus, de pe Zboina Verde, de după vîrfurile ascuțite ale brazilor, se lasă grăbite umbrele serii. În tabără e liniște, liniște...

— Pssss!... Pssss!... se aude o voce de după colțul vilei. Se vede doar o mînă. Același glas îndeamnă: «Hei, veniți încoa!». Ca prin farmec, trei băieți, în pijamale, brăzdează întunericul pentru o clipă și... dispar. În spatele unui frunziș, nu prea înalt, stau înghesuiți unul într-altul.

— Lăsați-vă mai jos, șoptește unul care pare să fie «șeful».

Fără să răspundă, ceilalți doi se execută. Din locul în care se află privesc poienița din spatele vilei. Luna plină și albă luminează ca ziua. Toți ascultă. Vîntul nu bate și totuși, în aer, se aude foșnetul pădurii și vuietul continuu al Sușiței: șșșș... șșșșșșș...

— Așteptăm mult? șoptește unul.

— Mult, puțin, om vedea, se mînie cel mare. Stăm aici pînă vin.

Cîteva minute de tăcere și primul întreabă iar:

— Da' cine ți-a spus că i-a văzut?

— Un băiat! vine supărat răspunsul, îl știi din excursia la izvoare, băiatul ăla blond, care pe căldura aia înăbușitoare stătea îmbrăcat cu jerseul, cu bluza de trening și cu haina pe deasupra, iar seara, după ploaie, a venit doar în cămașă... Nu rîdeam noi de el?

— Aaaa, Pompilică! m-am lămurit...

— Tăceți!

La marginea poieniței apărură doi iepuri. Țopăiră către un loc anume. Ronțăiră ce ronțăiră cînd, unul înălță capul, ciuli urechile și... pe-aci ți-e drumul. Cît ai clipi, s-au făcut nevăzuți. De sub brazi se ivise o căprioară...

*

A doua zi, tabăra vuia de vești: Cătălin, Adrian și Nicu dintr-a III-a au trăit o aventură! Au văzut doi iepuri și-o căprioară de-adevărat. Fetele de la vila nr. 1 ziceau c-au văzut un urs. Da, da, tot de-adevărat!

Uite așa au descoperit cei peste 240 de copii din tabăra de la Soveja că, aici, pădurea le-a arătat tot ce are mai frumos, cu adevărat. S-au convins că savantul Simion Mehedinți, despre care au aflat multe în zilele de tabără, avea dreptate cînd scria despre locurile natale: «Satul Soveja este așezat tocmai în creierii muntelui. Cînd ajungi la Culmea Răchiteșului, îl vezi tot, dintr-o dată, în mijlocul codrilor de brad. Mai departe, pînă la hotare, nu se află țipenie de om, doar cerbi prin poiene, urși prin tihării și vulturi pe seninul cerului. Slăvit loc pe valea aceasta!»

N. CRISTIAN

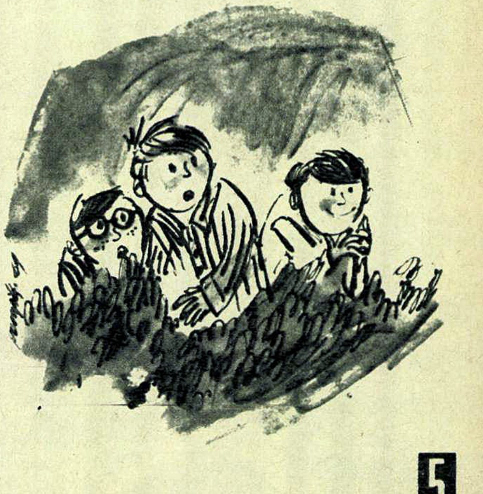

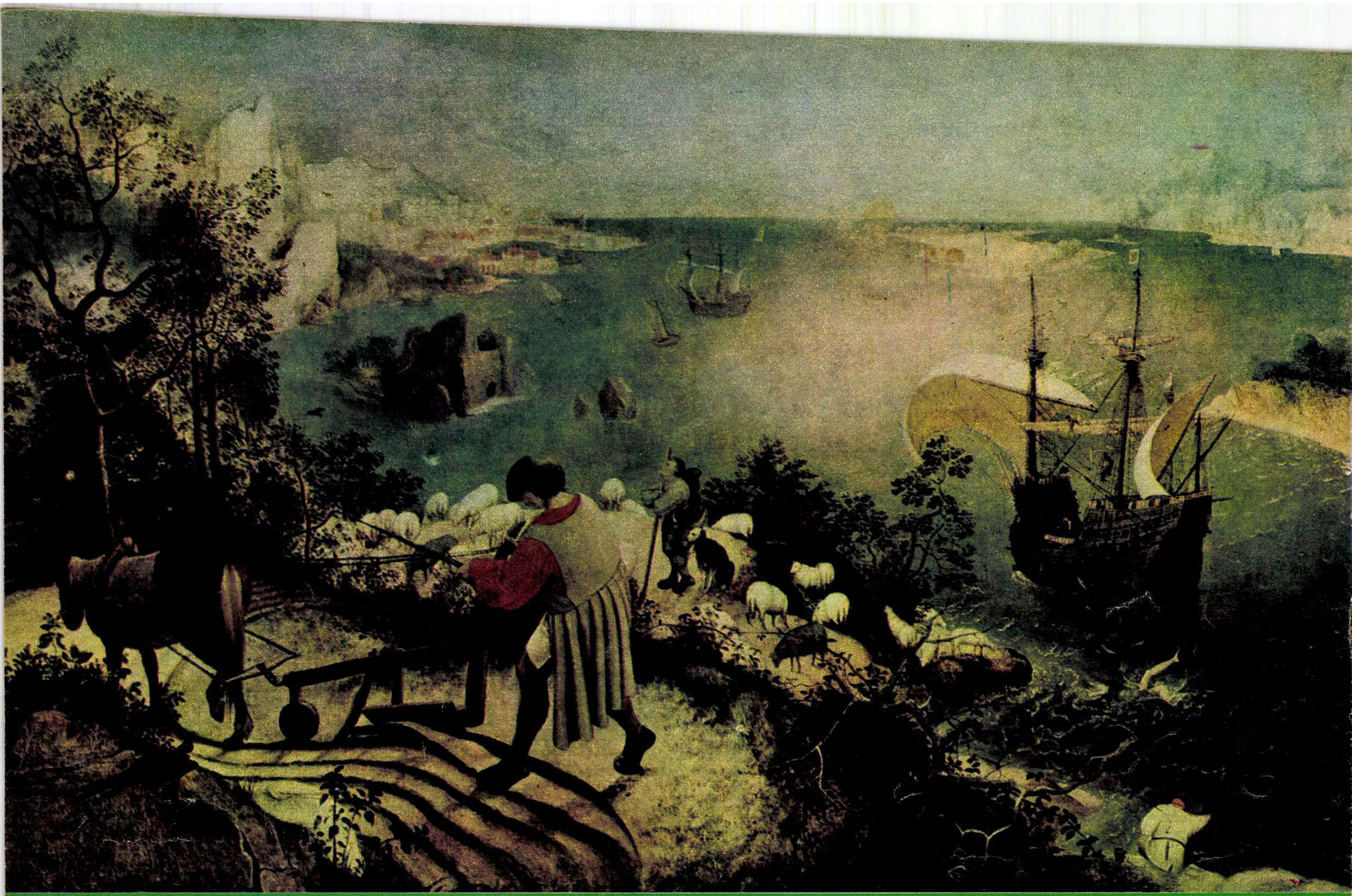

▲ «Căderea lui Icar»

Lumea lui BRUEGHEL

Cu patru sute de ani in urmă, in 1569, a încetat din viață pictorul Pieter Brueghel cel Bătrîn, despre care s-a spus că a adus în pictură, după o încremenire de secole de artă religioasă. rîsul sănătos al poporului. Într-adevăr, el a reprezentat, ca nimeni altul, Flandra vremii lui, a secolului XVI. În afară de faptul că a trăit și a lucrat la Anvers și la Bruxelles și că a făcut o călătorie în Italia, ca mai toți pictorii vremii lui, se cunosc puține date despre viața sa. În schimb, tablourile vădesc cît de legat a fost Brueghel de viața poporului în mijlocul căruia a trăit, de evenimentele care i-au frămîntat epoca, de toată mișcarea intelectuală care l-a format. El a surprins nu numai caracterul și apucăturile oamenilor din jur, bucuriile și necazurile lor, în imagini de neuitat, dar și fantezia lor debordantă, legendele, basmele și proverbele lor, pe care le-a înfățișat în fantastice compoziții. El a iubit și a prezentat totodată lumea copiilor, a jocurilor lor, precum și frumusețea peisajelor flamande, în diferitele anotimpuri.

Puțini sînt pictorii care, ca Brueghel, să fi cunoscut și cuprins atît de mult și profund lumea în care au trăit, și s-o prezinte cu atîta poezie, cu o urmă de haz uneori, cu o cutremurătoare înțelegere a durerii adeseori.

Cele mai multe tablouri ale lui conțin adevărate povestiri, în care se petrec o mulțime de întîmplări, iau parte o mulțime de personaje, uneori în grup, alteori singure, dar avînd totdeauna trăsături proprii. Peisajele în care se petrece acțiunea se văd întinzîndu-se pînă departe, cu case, ape și munți. Scoțînd fragmente din aceste tablouri, nenumărate alte tablouri îți apar, la fel de închegate și frumos dispuse în toate componentele lor.

În tabloul pe care îl reproducem, «Căderea lui Icar», eroul vechii legende — cel care a căutat să zboare cu aripi meșteșugite și soarele i le-a desfăcut, iar el a căzut în mare — nu este decît un pretext, care ocupă un loc infim în toată larga desfășurare de orizonturi: pămînt, cer, apă (Icar scufundat în apă, lîngă corabie, aproape că nu se mai vede). În față, ocupînd un loc cu mult mai important, dominînd întreaga pînză, se afla un țăran ce-și ară liniștit pămîntul.

Este semnificativ acest țăran, întors cu spatele la privitor, pe care tragedia lui Icar, a unuia dintre cele mai mărețe figuri de legendă, și care se petrece undeva, alături de el, nu-l întrerupe din munca sa. El reprezintă tipul țăranului surprins de Brueghel în tablourile sale, într-o infinitate de atitudini și situații, înfrățit cu natura într-o legătură indisolubilă, rezistînd și ducîndu-și rosturile sale, trudind, dincolo și peste toate cataclismele care răvășesc speța umană.

NINA STĂNCULESCU

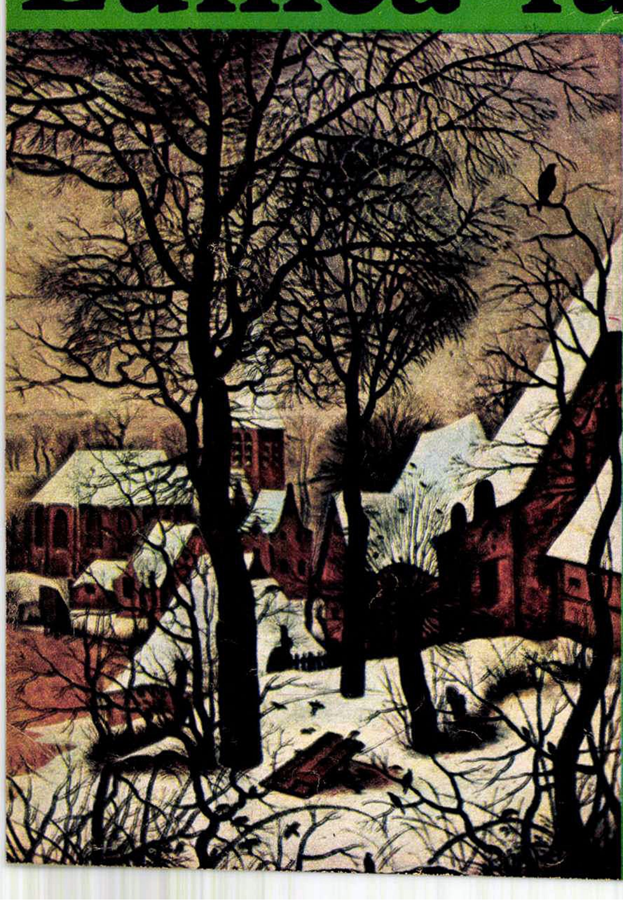

◀ **Peisaj de iarnă cu patinatori și cursă de păsări** *(detaliu)*

PORTRET LITERAR

LIVIU REBREANU

însemnări de VALERIU RÎPEANU

Unul din cei mai de seamă scriitori ai acestei țări, Liviu Rebreanu, și-a legat în mod firesc numele nepieritor de cîteva cărți ce ne sînt prieteni de-a lungul întregii noastre vieți. Se numesc simplu: Ion, Răscoala, Pădurea spînzuraților *și ele au intrat în conștiința noastră, a tuturor, precum au intrat încă din copilărie poeziile lui Alecsandri, Eminescu, Coșbuc, St.O. Iosif, Octavian Goga, piesele și schițele lui Caragiale, romanele lui Mihail Sadoveanu. Ele au început încă de la apariție să facă parte din bogăția noastră națională, precum rapsodiile lui Enescu, picturile lui Grigorescu și Luchian, sculpturile lui Brâncuși. Pentru că un popor așa cum este poporul român nu numără printre avuțiile sale numai bogățiile mănosului său pămînt și ale subsolului, atîtea veacuri scoase la lumină și fructificate prin munca fără preget a harnicilor săi fii, ci și zestrea spirituală păstrată și fructificată fără preget. De la cîntecul păstorului, la țesăturile și alesăturile țărăncii, la stîlpul porților și la haina de sărbătoare pînă la operele de artă amintite mai sus, această bogăție a sufletului, a minții și a ochilor ne este dragă precum ne sînt dragi pajiștile și cîmpiile, munții și apele, frumusețile nepieritoare ale țării.*

Rebreanu a început prin a publica nuvele inspirate din viața satului ardelean, a micilor funcționari năcăjiți și oropsiți, a oamenilor ținuți la periferia societății. Ceea ce ne impresionează și astăzi în nuvelele lui este simpatia nedesmințită pentru oamenii simpli, pentru cei ce sufereau înjosirile și umilirile celor puternici, pentru cei ce-și făceau visuri care se spulberau apoi nemilos. După primul război mondial, Liviu Rebreanu își va da adevărata măsură a talentului său, cele trei romane: Ion, Răscoala, Pădurea spînzuraților. *Le-aș numi pietre de temelie ale prozei noastre, deoarece ele rămîn și astăzi, la atîtea decenii de la publicarea lor, un model neasemuit de construcție, de economie a mijloacelor artistice, de perfectă caracterizare a personajelor. Aceste trei romane fac un tot și ele constituie împreună o adevărată epopee a vieții poporului român.* Ion *este nu numai un roman desăvîrșit din punct de vedere artistic, ci și o sintetizare a dramei țăranului român, silit în împrejurările sociale de atunci să-și jertfească totul. E o dramă care a sfîșiat generații și generații de oameni, încleștați în această neostenită luptă pentru existență.* Răscoala *reprezintă momentul supremei desnădejdi, cînd mii și zeci de mii de Ioni s-au ridicat în 1907, să-și facă singuri dreptatea zadarnic așteptată de la cei mari. Iar* Pădurea spînzuraților *reprezintă unul din momentele cruciale ale istoriei poporului român, întregirea ființei noastre naționale, ca urmare a primului război mondial. Personalitatea lui Apostol Bologa, silit să lupte în armata austro-ungară împotriva propriilor săi frați, zbuciumul și frămîntarea, sfîrșitul lui tragic îl înscriu printre personajele cele mai reprezentative și mai complexe ale literaturii românești.*

Tot ce a scris Liviu Rebreanu reprezintă nu numai dovada unei excepționale înzestrări artistice, a unui talent literar cum puține a avut literatura română, ci și a unei puteri și dragoste de muncă exemplare. Mărturisea că scrie noaptea în singurătate pînă cînd zorile se iveau în fereastră. Și după ce așternea pe hîrtie romanul întreg, dintr-o răsuflare, începea apoi să-l șlefuiască cu răbdarea unui adevărat giuvaergiu. A fost asemenea lui Eminescu, Caragiale și Tudor Arghezi un muncitor neobosit deasupra filei de hîrtie. Variantele romanelor și nuvelelor sale sînt elocvente în acest sens — și pentru noi toți Liviu Rebreanu rămîne un exemplu nepieritor de muncă și abnegație pentru a atinge culmile desăvîrșirii, pentru a ne da tot ce are mai bun ființa noastră semenilor noștri.

A fost un om entuziast și devotat ideii de cultură și nu a precupețit nici un efort pentru afirmarea literaturii și artei românești, ajutîndu-și colegial confrații mai tineri.

S-a stins din viață în urmă cu douăzeci și cinci de ani, în prima zi a lunii septembrie, *după o viață dedicată artei, trăită sub semnul muncii și al devotamentului față de poporul său.*

MICRODOCUMENTAR

Fanny Rebreanu, soția scriitorului Liviu Rebreanu — cea care timp de trei decenii și jumătate a stat alături de marele scriitor, i-a cunoscut bucuriile, frămîntările, durerile, a fost martora nașterii unor mari cărți ale literaturii noastre — și-a închegat amintirile ei într-o interesantă carte, dedicată marelui scriitor dispărut, tovarășului ei de viață. Am ales pentru voi cîteva documente cuprinse în carte.

Părinții scriitorului: Ludovica Rebreanu și Vasile Rebreanu (foto 1). Tineri fiind, cei doi și-au statornicit familia într-un sat din nordul Ardealului la Tîrlișoara, unde, într-o casă modestă, s-a născut primul lor fiu, Liviu. Tatăl era învățător, iar mama avea puternice înclinații artistice și literare. În muzeul «Liviu Rebreanu» din Năsăud se află un caiet al Ludovicăi cu cîntece populare și patriotice strînse de ea. Dar, cu adevărat, satul copilăriei lui Rebreanu a fost Maieru, unde s-a mutat cu părinții cînd avea vîrsta de 3 ani. Era o așezare de o rară frumusețe, pe care scriitorul n-o va uita pînă la sfîrșitul vieții. «În Maieru am trăit cele mai frumoase zile ale vieții mele», mărturisește Liviu Rebreanu.

1

3

În a doua secvență (foto 2) puteți vedea casa din Prislop a învățătorului Rebreanu. Cînd a împlinit 10 ani, Liviu avea să părăsească Maieru pentru a urma cursurile Liceului de la Năsăud. Vacanțele și le petrecea la Prislop unde părinții săi se mutaseră. În verile lungi, pe care le-a petrecut acasă, a înțeles cît de grea era viața țăranului sărac, cît de puternică era dorința de a avea pămînt. De altfel, o parte din acțiunea romanului «Ion» se petrece în aceste locuri, iar Ion al Glanetașului nu este altul decît un coleg de la Liceul din Năsăud, pe care apoi, el îl va reîntîlni în vacanțele de la Prislop și de care se va simți legat prin tainice fire.

În anul 1900 se înscrie la Liceul militar din Sopron (oraș așezat la granița dintre Austria și Ungaria) unde își va lua examenul de bacalaureat cu note excepționale. Din acea perioadă datează fotografia pe care o vedeți în pagină (foto 3).

4

În anul 1909, Liviu Rebreanu se află la București unde cunoaște pe mulți din scriitorii epocii: pe Victor Eftimiu, Mihail Sorbul, St. O. Iosif, Emil Gîrleanu. De acesta din urmă, mai ales, l-a legat o prietenie caldă și plină de duioșie. La București Liviu Rebreanu se va căsători, (iată o fotografie care datează din anul 1914 — și care-l prezintă pe scriitor (foto 4), împreună cu fiica lui Puia),

În anul 1919, Liviu Rebreanu desăvîrșește unul din marile sale romane, «Ion». Iată proiectul de copertă pe care l-a conceput atunci însuși autorul (foto 5).

Casa de la Valea Mare, casă veche, bătrînească, cu pridvor, cu o grădină largă, învăluită în tăcere a fost scumpă inimii lui Liviu Rebreanu. Aici a petrecut el multe ceasuri de adîncă meditație și de febrilă muncă asupra manuscrisului. Aici a pus el primele jaloane ale marelui roman «Răscoala» și tot aici, în săptămîni și luni de trudă neîntreruptă, a încheiat ultima frază (foto 6).

«Rebreanu scria numai noaptea — povestește Fanny Rebreanu. Obișnuia să lucreze 12 și 14 ore fără întrerupere. Scria totdeauna la biroul lui pe care-și așeza hîrtia de un format special, tăiată — după dorința lui — de mărimea unui caiet mai mare. Cred că era unul din cei mai ordonați scriitori. Foarte îngrijit în scris. Nu rupea hîrtia, nu păta filele, nu făcea ștersături. Manuscrisele lui sînt de o rară vizibilitate și îngrijire pînă în cele mai mici amănunte». (foto 7).

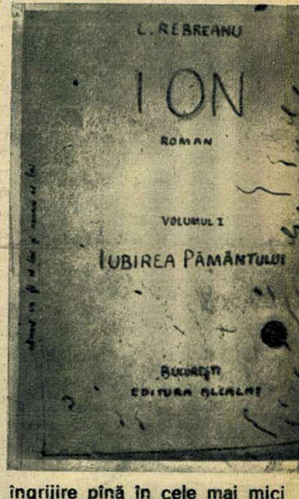
L. REBREANU

ION

ROMAN

VOLUMUL I

IUBIREA PĂMÂNTULUI

BUCUREȘTI

EDITURA ALCALAY

5

Liviu Rebreanu a murit în casa de la Valea Mare, după luni de grele suferințe.

6

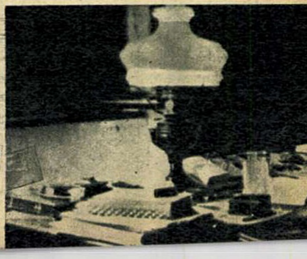
7

2

EXCURSIE PE GLOB

IRAN

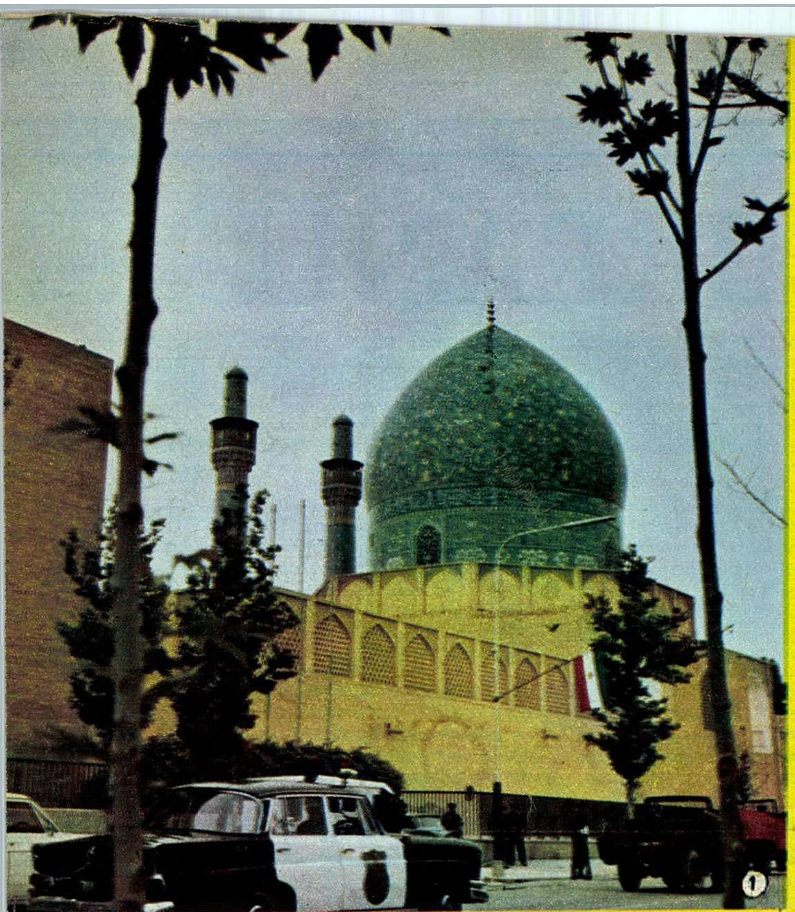
①

De la Marea Caspică la Golful Persic, Iranul desfăşoară un pămînt plin de contraste: văi şi oaze înverzite se întrerup deodată, lăsînd loc unor înălţimi pustii, ca nişte brazde trase de un plug uriaş, între care însă, după arat, nimeni n-a semănat vreo plantă. De la Teheran, o şosea modernă te poartă spre ţărmul caspic peste munţii Elbrus care ating, în masivul Demawend, 5 604 metri înălţime. Călătoria este de neuitat, deşi, pînă ajungi pe versantul nordic, nu vezi, de jur-împrejur, măcar un fir de iarbă. După imaginile transmise de pe Lună de expediţia «Apollo-11», numai comparaţia cu deşerturile selenare ar putea sugera desăvîrşita goliciune a coloşilor pămîntoşi pe care i-ai străbătut mereu la marginea prăpastiei, într-un furnicar de automobile şi autocamioane grele cu care, cînd te întîlneşti la curbe, îţi sare inima din loc. Apoi calea scoboară, intră în păduri, trece pe ţarmuri de rîuri, pentru ca în cele din urmă să pătrundă în şesul fertil al limanului Caspicei. Livezi de pomi mediteraneeni, ogoare cultivate cu orez, aşezări omeneşti numeroase îţi alungă din minte imaginea pustiului pe care, cu cîteva ceasuri mai înainte, îl traversai. Ai ajuns la polul fertil al Iranului, înnoit astăzi de munca plină de nădejdi a ţăranilor împroprietăriţi după reforma agrară.

③

La celălalt pol al ţării, în sud, ţi se înfăţişează aceeaşi goliciune ca şi a munţilor Elbrus. Numai că, în acele locuri, pustiul ascunde sub scoarţa lui zăcăminte de petrol care alcătuiesc una din cele mai însemnate resurse ale Iranului. La Abadan, pe o suprafaţă de zeci de hectare se întinde o vestită rafinărie (printre primele din lume ca mărime), apoi încep cîmpurile de sonde, se înşiruie instalaţii destinate prelucrării ţiţeiului, porturi de încărcare a vaselor ce duc peste mări petrol brut sau derivate, spre a hrăni industrii, spre a pune în mişcare automobile şi avioane.

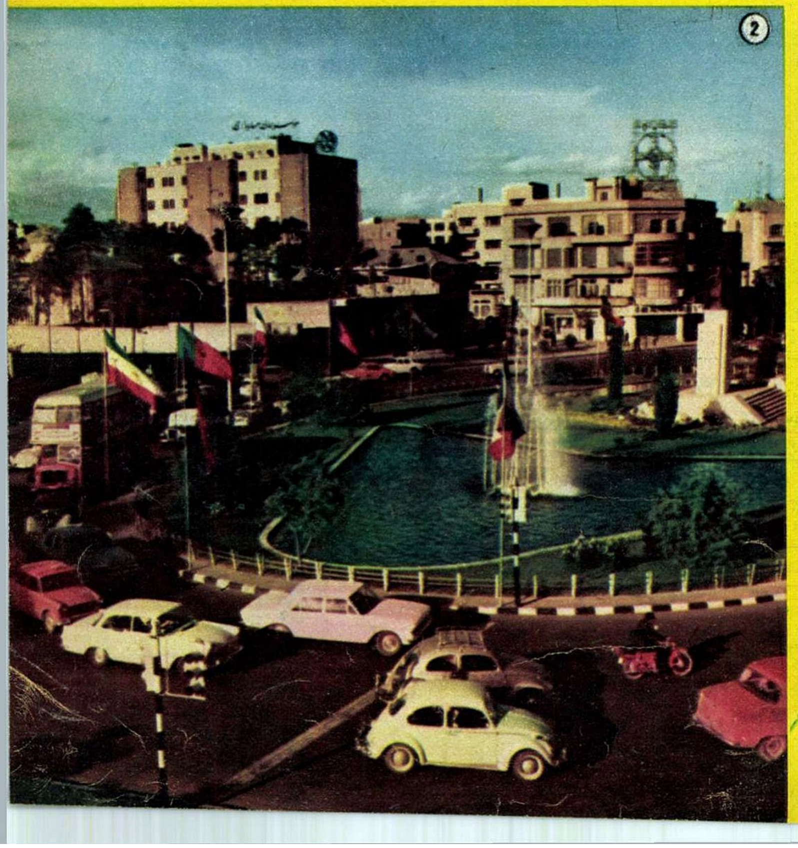
②

Cînd cobori din avion la Abadan, parcă ai intra într-o etuvă. În cîteva clipe hainele se umezesc, broboane de năduşeală ţi se preling pe frunte şi obraz, răsufli ca în baia de abur, osteneşti fără să fi făcut doi paşi. Pe asemenea arşiţă în rafinărie, în birouri şi magazine, iranienii lucrează ca în elementul lor. Lîngă oraş, pe cîmpia ce se întinde pînă departe, un mic cartier de locuinţe pentru funcţionarii rafinăriei. Mici case cubice de cărămidă, bine finisate, cu aer condiţionat, dar fără pic de verdeaţă în jurul lor. Nimeni nu stă în curte ori pe terase. Poate noaptea.

Pe lîngă rafinărie curge vestitul fluviu Arwandroud (Chatt-el-Arab) pe ţărmurile căruia — adevărate păduri — cresc culturile de palmieri, printre care stau pitite satele. Casele sînt tot mici şi tot cubice — dar nu din cărămidă arsă, ci din lut. Localnicii sînt favorizaţi că apa li-e aproape. În unda de un galben-întunecat a Arwandroud-ului copiii se scaldă zbenguindu-se, femeile spală rufe sau blide, bărbaţii pescuiesc. Din aceeaşi apă, transportată acasă, se pregăteşte mîncarea. Fluviul e viaţa lor şi a culturilor. Fără dînsul, pustiul ar cuceri noi domenii. Ploile sînt extrem de rare. De altfel, dacă ar ploua mai mult, casele s-ar mistui repede, topite de apă. Oamenii sînt încă săraci. Totuşi veseli şi prietenoşi, îndeosebi copiii care, la trecerea noastră cu şalupa pe fluviu, ne fac semne

④

⑤

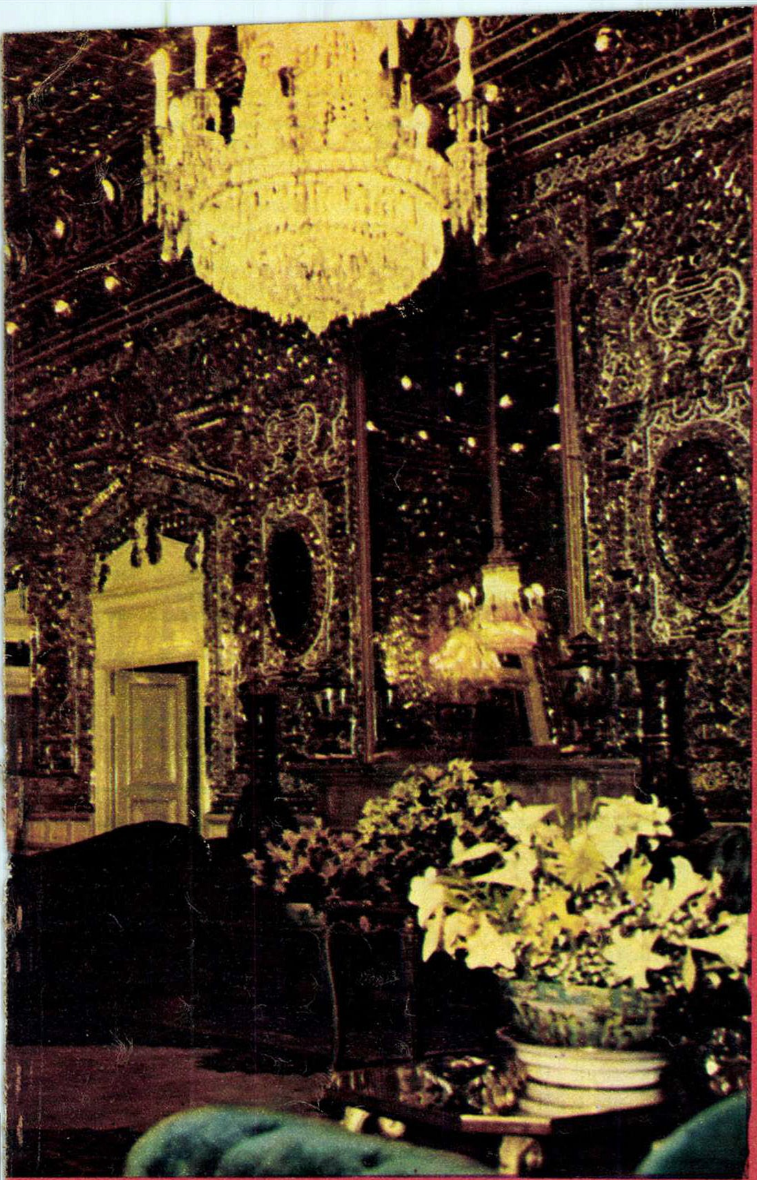

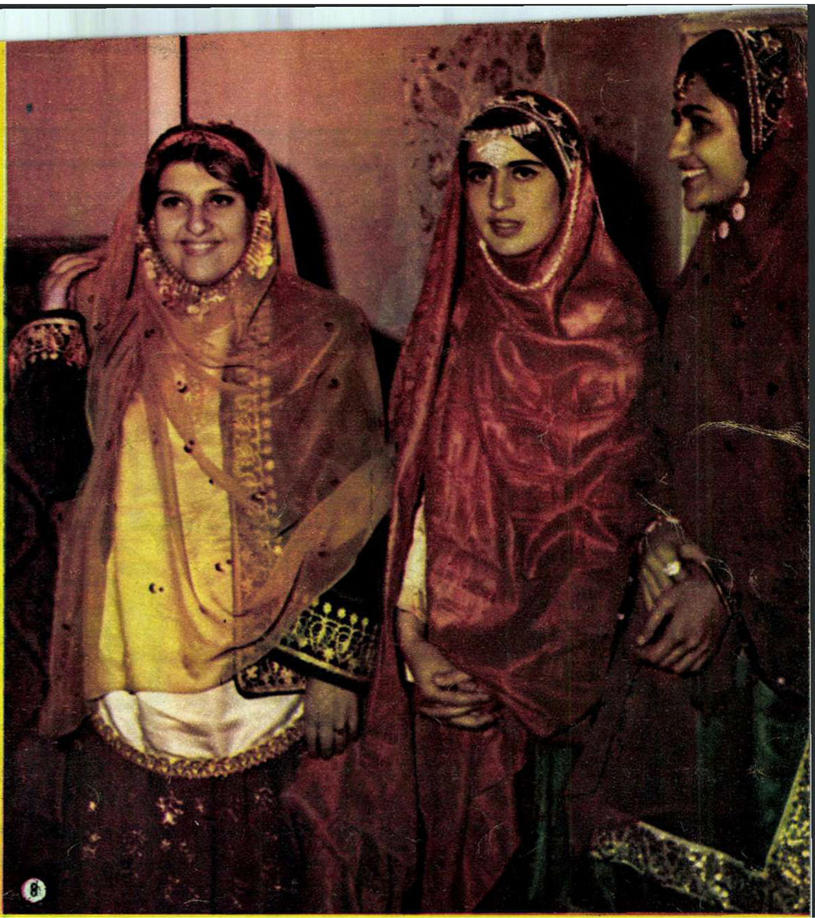
⑧

* * *

Ornamentele de pe cupola acestei moschei iraniene sînt executate din mozaic ceramic (foto 1). Instantaneu de pe unul din bulevardele capitalei Iranului (foto 2). Palatul imperial — sala oglinzilor (foto 3). Arta și cultura au cunoscut în Iran o puternică înflorire încă cu milenii în urmă. Iată cîteva mărturii (foto 4, 5, 6, 7, 9). Tinere iraniene în costume tradiționale (foto 8); Seara, marile bulevarde sînt inundate de lumina multicoloră a becurilor și a reclamelor de tot felul (foto 10).

* * *

și se bucură cînd le răspundem. Pentru un om trăitor într-o țară cu climă temperată e foarte greu de înțeles viața pe acele meleaguri. Gîndindu-te la munții acoperiți de păduri verzi, la pajiștile înflorite, la izvoarele reci și limpezi, la rîurile și pîraiele în care se zbenguiesc păstrăvii, la cîmpiile pline de holde pînă în cele patru zări, ți se pare de necrezut că semenii tăi viețuiesc într-o ambianță atît de puțin confortabilă. Stînd de vorbă cu ei, începi să-i înțelegi. Sînt locuri care, abia de puțini ani, au început să intre pe făgașul unei noi existențe. Treptat, fertilizarea Iranului va aduce și aici prefaceri, putința de a evita asprimile climei,va desprinde oamenii din încremenirea unui trecut amar.

Dacă, pentru generațiile mai vechi, această desprindere este mai anevoioasă, pentru cele noi ea devine o necesitate. Feciorii țăranilor din satele ascunse printre palmieri au început să învețe. Pe unii i-am văzut în atelierele școlii de meserii a rafinăriei din Abadan. La Shiraz am fost martorul unei scene impresionante, dovadă a rîvnei cu care învață tînăra generație iraniană. După o zi călduroasă, seara ne-am așezat pe terasa hotelului, să profităm de răcoare. In fața clădirii — o piață mare, cu parcele de iarbă. Erau adunați acolo, sub luminile becurilor electrice, vreo douăzeci-treizeci de adolescenți. Învățau de zor, unii singuri, alții cîte doi-trei. Își puneau întrebări, cercetau cărțile și caietele. Unii își aduseseră pături, alții de mîncare. Au rămas pînă noaptea, tîrziu. Erau, de bună seamă, fii de oameni modești, de prin partea locului, care, acasă, n-aveau condiții să învețe și noaptea. În zilele următoare trebuiau să se prezinte la examene.

Am admirat atunci această tenacitate. Ea este garanția că Iranul modern își va spori necontenit tezaurul de minți pricepute și bine pregătite, ce vor duce mai departe făclia dezvoltării țării. Realizările dobîndite pînă azi deschid perspectivele de progres și concentrează energiile întru împlinirea lor. Pentru că în pofida potrivniciilor îndurate de-a lungul istoriei sale zbuciumate, iranianul este nu numai încrezător, ci și mîndru de forțele sale creatoare. Atîtea mărturii vechi și noi ale acestei forțe de creație îți ies în cale cînd călătoresti pe meleagurile persane. Persepolis, cu splendidele sale ruine, Isfahanul cu moscheile sale în care s-a finalizat o artă fără egal, capodoperele literaturii, picturii și artizanatului. Toate la un loc, expresii ale unei civilizații strălucite, alcătuiesc temeiul de la care se reclădeste Iranul contemporan.

RADU VASILIU

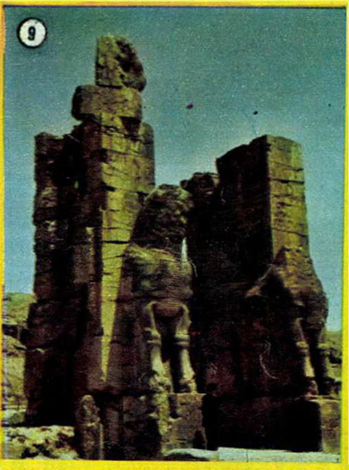
⑨

⑩

⑥

⑦

VACANȚELE UNUI TÎNĂR LINIȘTIT

MANUSCRISUL PIERDUT

Scenariu: AL. BOGDAN
Ilustrații: P. MANU

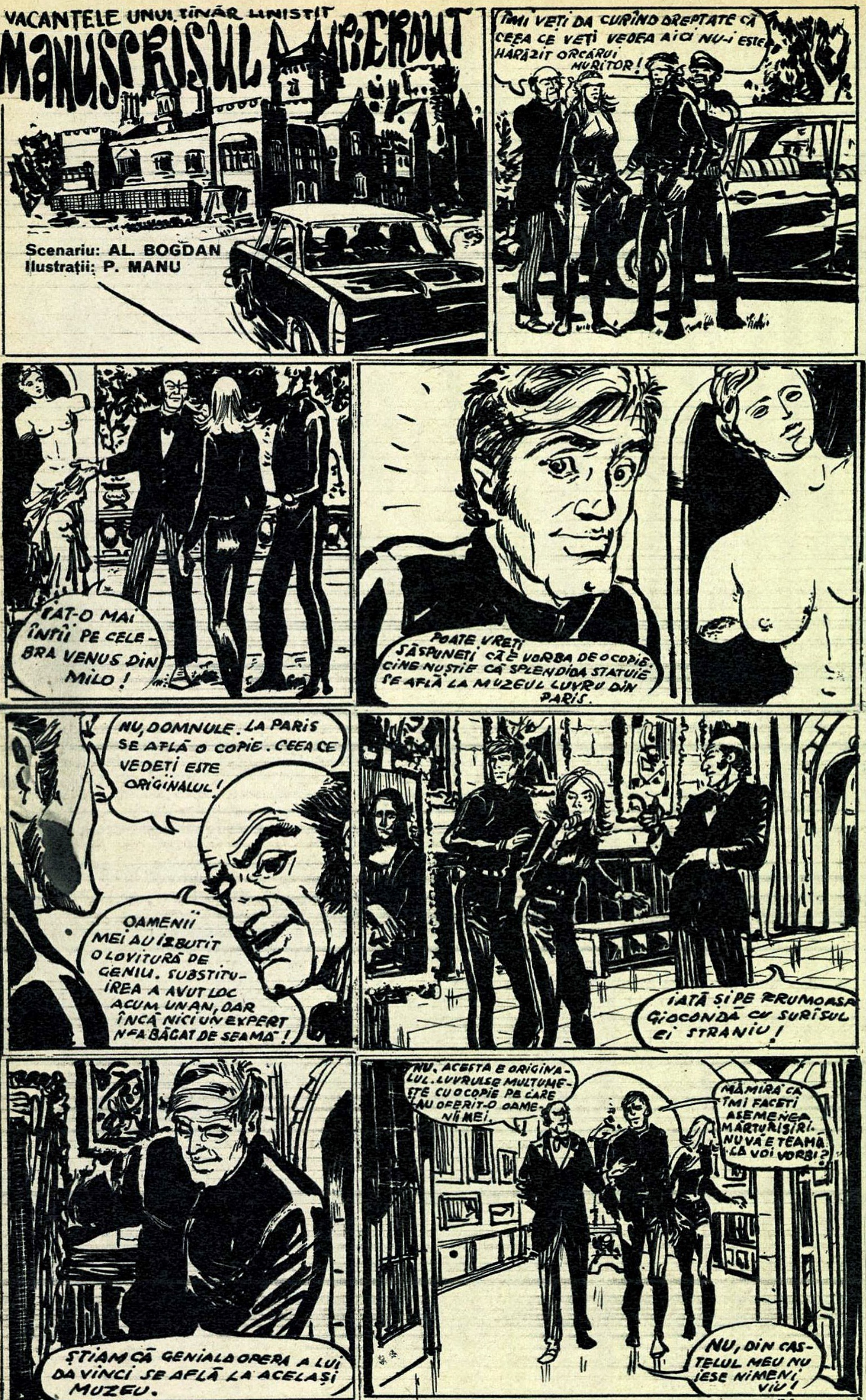
ÎMI VEȚI DA CURÎND DREPTATE CĂ CEEA CE VEȚI VEDEA AICI NU-I ESTE HĂRĂZIT ORICĂRUI MURITOR!
IAT-O MAI ÎNTÎI PE CELEBRA VENUS DIN MILO!
POATE VREȚI SĂ SPUNEȚI CĂ E VORBA DE O COPIE. CINE NU ȘTIE CĂ SPLENDIDA STATUIE SE AFLĂ LA MUZEUL LUVRU DIN PARIS.
NU, DOMNULE. LA PARIS SE AFLĂ O COPIE. CEEA CE VEDEȚI ESTE ORIGINALUL!
OAMENII MEI AU IZBUTIT O LOVITURĂ DE GENIU. SUBSTITUIREA A AVUT LOC ACUM UN AN, DAR ÎNCĂ NICI UN EXPERT N-A BĂGAT DE SEAMĂ!
IATĂ ȘI PE FRUMOASA GIOCONDĂ CU SURÎSUL EI STRANIU!
ȘTIAM CĂ GENIALA OPERĂ A LUI DA VINCI SE AFLĂ LA ACELAȘI MUZEU.
NU, ACESTA E ORIGINALUL. LUVRUL SE MULȚUMEȘTE CU O COPIE PE CARE I-AU OFERIT-O OAMENII MEI.
MĂ MIRĂ CĂ ÎMI FACEȚI ASEMENEA MĂRTURISIRI. NU VĂ E TEAMĂ CĂ VOI VORBI?
NU, DIN CASTELUL MEU NU IESE NIMENI VIU!

(Va urma)

CU MICROFONUL PRINTRE COPII

Atenție, dragii mei copii!

de MIHAI STOIAN

Am așteptat, cu magnetofonul la mine, la Stația de Salvare, un apel în care să fie vorba de un copil. Deși timpul reporterului este prețios, aș fi preferat să-l pierd; însă, din nefericire, n-am așteptat mult. Am străbătut o parte a orașului în goană, la bordul ambulanței. Accidentatul era băiatul B.I., de 11 ani. Traversase unul din bulevardele Bucureștiului printr-un loc nemarcat, apăruse brusc de după un autocamion care staționa, în fața altui autocamion care mergea: frînă, țipete, gesturi disperate și inevitabilul accident (inevitabil, căci nerespectarea unor reguli duce întotdeauna — s-a văzut — la asemenea triste întîmplări).

I-am așteptat, a doua zi, pe părinții copilului la spital și, deși momentul, pentru ei, era atît de dureros, am ținut să le aud atunci, acolo, părerea.

Mama: *Ionel, e, întotdeauna, iute din fire. Întîi face un lucru și abia pe urmă se gîndește la ce a făcut!*

Tatăl: *N-aș mai fi crezut că-i nevoie, la anii lui — intră doar în clasa a VII-a! — să-i mai atragem atenția asupra regulilor de circulație. Cît a fost mic de tot îl însoțeam, îl țineam veșnic de mînă, chiar și pe trotuar, dar acum...*

Rep.: *Am stat de vorbă și cu el, după operație. Dacă vreți pot să vă pun banda de magnetofon, s-o ascultați. Vă adresează cîteva cuvinte.*

Le-am pus banda și amîndoi au ascultat-o cu lacrimi în ochi:

Ionel B.: *Iertați-mă, vă rog să mă iertați pentru necazul pe care vi-l fac. Nu știu dacă țineți minte, cînd eram de patru ani, de ziua mea, am primit cadou un joc de circulație. M-am jucat cu el pînă după șase ani. Pe urmă l-am uitat, a început școala, a trebuit să știu alte reguli. Le-am învățat. Celelalte parcă s-au șters din minte. Am făcut rău de tot.*

Tatăl: *Bietul băiat! Tocmai lui să i se întîmple una ca asta.*

Mama: *Un băiat avem și-a fost la un pas de moarte.*

Am vizitat apoi cîteva saloane ale spitalului, în care-am dat, printre oamenii mari, și de prea mulți copii imobilizați în pat, cu brațele sau picioarele, ori cu capul sau trunchiul în ghips, majoritatea victime ale propriei lor neatenții. Unul din medici a ținut să-mi împărtășească părerea sa.

Doctorul: *Lucrez de nenumărați ani în domeniul acesta. Oricum, munca noastră aici e o muncă aspră, avem de-a face cîteodată cu accidentați pe care, pur și simplu, parc-ar trebui să-i*

(Continuare în pag. 13)

СЕПТЕМВРИЙЧЕ

GAZETA PIONIERILOR BULGARI, ÎN VIZITĂ LA

Cutezătorii

Şaisprezece premii

De curînd, copiii bulgari au primit o veste îmbucurătoare din îndepărtata Japonie: şaisprezece din desenele lor au fost premiate la concursul international «Pentru cel mai frumos desen», concurs la care au participat peste cincizeci de ţări. Cea mai mare mîndrie şi bucurie au simţit-o însă pionierii din oraşul Pernic, deoarece 14 din cele şaisprezece premii au revenit micilor desenatori de la Casa pionierilor din oraşul lor. De fapt, membrii cercului de pictură ai Casei pionierilor din Pernic nu sînt la primele lor succese internaţionale. Ei au mai participat la multe concursuri de acest fel, obţinînd premii şi distincţii. La concursul organizat cu ocazia celui de al IX-lea Festival mondial al Tineretului şi Studenţilor, desenul lui Mihail Asenov a obţinut medalia de aur. Cu doi ani în urmă, la concursul organizat în cinstea celei de a 50-a aniversări a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie au obţinut un premiu II şi alte distincţii.

SPORT

Printre cei mai populari sportivi ai Bulgariei se numără atacanţii echipei naţionale de fotbal: Gheorghi Asparuhov, Dimităr Iakimov, Nikola Kotkov. Dar şi atacanţii de la «Steagul Septemvriçe» au marcat într-un an adversarilor 36 goluri şi au primit distincţia «Papucul de aur», titlu ce se atribuie celui mai bun golgeter din Europa.

*

În Bulgaria sînt în prezent peste cincizeci de stadioane, douăzeci şi cinci săli moderne de sport, 150 terenuri sportive. Paraşutiştii îşi au unicul şi originalul lor stadion — cerul, unde se nasc zilnic noi recorduri.

*

Una dintre preocupările cele mai îndrăgite de pionierii bulgari este «schimbul fotbalistic». La această competiţie participă aproape toate echipele de cartier şi de stradă. Cu ce se ocupă în schimb fetele? Nici o grijă. Ele se antrenează pentru «Patinele zburătoare».

Vacanţă la mare

Mingi, tricouri colorate,
rîsete şi voioşie,
valuri jucăuşe-nalte —
ia ghiciţi, ce va să fie?

Să vă spun: e malul mării,
apa mării-nvolburată
Şi copiii petrecîndu-şi
o vacanţă minunată.

PLAMEN ATANASOV,
cl. a VII-a,
Satul Nadarevo

Dans popular, interpretat de pionierii bulgari.

GÎNDURI DESPRE ORAŞUL MEU NATAL

În trecutul îndepărtat, un călător arab, trecînd prin oraşul meu, a spus: «Văzînd această privelişte, n-o poţi uita o viaţă întreagă.» Într-adevăr: Tîrnovo e un oraş atît de frumos, încît încîntă pe oricine. Venind pentru prima dată în capitala de odinioară a Bulgariei, ai impresia că păşeşti într-un vechi amfiteatru. Casele înnegrite de timp sînt construite pe dealuri ca pe nişte trepte. Jos, în apropiere, curge rîul Iantra, iar deasupra se află rămăşiţele unui zid de piatră şi podul ce amintesc de timpurile cînd bravi călăreţi bulgari au înscris pagini de glorie în istoria ţării mele.

Dar oraşul meu natal nu e bogat doar în monumente istorice şi panorame încîntătoare. El e vestit şi ca «Izvor al cîntecului». Aparatele de radio construite aci sînt prezente în Ungaria, R.D.G., Grecia, Siria Mobila, maşinile construite la Tîrnovo ajung pînă pe malul Oceanului Pacific. Dacă deschid cartea de istorie, citesc şi acolo despre Tîrnovo, unul din cele mai vechi oraşe ale Bulgariei. Dar pentru mine e în acelaşi timp şi unul dintre cele mai noi oraşe. De ce? Pentru că în el trăiesc, muncesc şi învaţă mii de tineri. Aici sînt zeci de şcoli elementare, generale şi speciale, universitatea «Kiril şi Metodiu» în care, cînd mă voi face mare, voi învăţa şi eu. Pentru aceasta însă trebuie — înainte de toate, să învăţ bine.

Acesta e oraşul meu. E plăcut să trăieşti aici, unde trecutul şi viitorul merg mînă în mînă.

Dimităr RUSEV cl. a VI-a,
Tîrnovo

FLOTĂ PIONIEREASCĂ

— Iată iahturile noastre — arătară băieţii spre micile ambarcaţiuni albe.

Mă aflu la clubul marinarilor-pionieri din Burgas. Ştiam că acest club poartă numele căpitanului de rangul I. Dimităr Dobrev, comandantul celor patru corăbii bulgăreşti care au înfrînt cîndva crucişătorul turc «Hanidie». Deviza clubului e: «Înainte, pe toate paralelele şi meridianele!» Cunoaştem, de asemenea, faptul că Plamen Vasilev salvase un copil mic de la înec cu ocazia unui concurs al navomodeliştilor pe malul Mării Negre...

Iată şi marea. E liniştită, vîntul abia adie. Cîteva iahturi — ca nişte lebede albe — plutesc pe valurile mării. Ele sînt teleghidate de către copii.

— Priviţi la corabia noastră «Pionier» — mi se atrage atenţia. Întreg echipajul e e format din pionieri, din care fac parte Stoian, Violin, Mariana. Comandamentul e format din Petăr, Kosta şi Bojil. Sînt băieţi de nădejde, căliţi prin sport. Dar nu numai ei, ci toţi membrii clubului sînt ca nişte adevăraţi marinari. Însă visul fiecăruia e să ajungă căpitan.

Apoi intru în clubul propriu-zis. Cîţiva pionieri, sub îndrumările profesorului Iankov, construiesc primul iaht din noua serie cu numele «Kadet».

Urmează apoi construcţia seriei «Optimist». Membrii clubului «Tinerii constructori de corăbii» sînt în plină activitate.

— Peste cîţiva ani vom avea o adevărată flotă. Cînd veţi mai veni pe la noi, vara, veţi găsi o «pădure» de iahturi şi diferite vase maritime — în miniatură. Va fi frumos, nu-i aşa? mi-au spus pionierii cînd ne-am luat rămas bun.

TOMA BINCEV

DIN ROMANELE LUI JULES VERNE

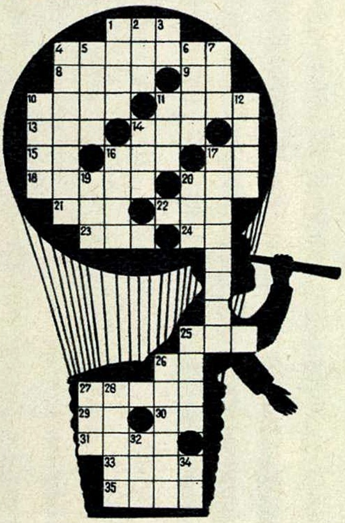

ORIZONTAL: 1) Punea mereu pariuri cu Paganel («Copiii căpitanului Grant»). 4) Maladie de care Fergusson l-a vindecat pe Kennedy, urcînd balonul la o înălțime mai mare («Cinci săptămîni în balon»). 8) «Împrejurul... ei» este titlul unui roman de Jules Verne. 9) Olga Neagu. 10) «...de granit», locuința naufragiaților pe «Insula misterioasă». 11) Golful de unde se aproviziona Căpitanul Nemo cu aur din fundul mării, spre a ajuta pe luptătorii pentru libertate din toate colțurile lumii. 13) De față. 14) Fiul negrului Tom («Căpitan la 15 ani»). 15) Notă muzicală. 16) Regele vînătorilor cu cangea («20 000 de leghe sub mări»). 17) Șase la romani. 18) Al treilea pasager al proiectilului-vagon («De la Pămînt la Lună»). 20) Îl urmărește pe Passepartout în «Ocolul Pămîntului în 80 de zile». 21) Nume masculin. 22) Armă pentru săgeți. 23) Din nou. 24) Yvonne Thomas. 25) A învățat pe maimuța Jup să gătească și să servească la masă («Insula misterioasă»). 26) D. 27) Văduva care a lăsat moștenire 500 milioane. 29) A reușit să cucerească Luna. 30) Nicu Oprescu. 31) Cu coada scurtă. 33) Prietenul lui Harry (Indiile negre). 35) Oraș în Niger.

VERTICAL: 1) Aberfoyle din romanul «Indiile negre». 2) Comandant otoman. 3) Cupru. 4) «Arhipelagul în...». 5) «Aventurile a 3... și 3 englezi». 6) Roire. 7) Inginer (abr.) 10) Sub puntea navelor. 11) Mal. 12) Piatră prețioasă. 14)... Yoyce, personaj din «Copiii căpitanului Grant». 16) ...Sahib, personaj din «Elefantul de oțel». 17) Numele balonului celor 5 zburători («Cinci săptămîni în balon»). 19) «...ani pe un sloi de gheață». 20) Prietenul nedespărțit al lui Craig («Interesantele aventuri ale unui chinez»). 25) Căpitanul submarinului Nautilus. («20 000 de leghe sub mări»). 26) Vasul cu care au călătorit copiii căpitanului Grant. 27) Găsit în căptușeala hainei lui Harbert, a constituit recolta de grîu de mai tîrziu a celor 5 locuitori și a cîinelui Top de pe «Insula misterioasă». 28) Tînărul astronom din «Aventurile a 3 ruși și 3 englezi»... 32) Oraș în Anglia. 34) Nae Ionescu.

Dicționar: Yeni, Rye.

TURNUL EIFFEL A ÎMPLINIT 80 DE ANI

Turnul Eiffel, semnul distinctiv al Parisului, a împlinit, anul acesta 80 de ani.

Construirea faimosului turn a fost terminată la 31 martie 1889 de către o echipă condusă de arhitectul Jules Eiffel și a fost inaugurat oficial cinci săptămîni mai tîrziu, la Expoziția internațională de la Paris, pentru care de fapt fusese construit.

În ciuda succesului său imediat și rapid pe lîngă marele public, turnul nu a fost pe placul intelectualilor. O petiție care descria turnul Eiffel ca «inutil și monstruos» și «o rușine pentru Paris» purta semnăturile unor celebrități ca Alexandru Dumas, Guy de Maupassant și Georges Clémenceau.

În cursul Expoziției din 1889, turnul, care fusese construit cu trei ascensoare a fost vizitat de 1 896 987 persoane, cifră care n-a mai fost depășită pînă în 1963. În 1964, cu prilejul celei de-a 75-a aniversări a construcției turnului, el a fost vizitat de aproape 2,2 milioane turiști. Astăzi, turnul Eiffel mai îndeplinește trei funcțiuni principale: ca stație telegrafică, ca turn de televiziune și ca ghid pentru avioane.

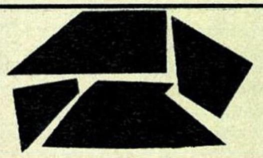

Tăiați patru bucăți de carton întocmai celor din desen și formați din ele litera T.

CELE MAI... CEI MAI...

- Cele mai grele șiraguri și salbe erau purtate la începutul secolului al XX-lea de către negrii din tribul mongo, din bazinul Congo-ului, lîngă rîul Lulong. Aceste șiraguri cîntăreau cîte 12 kg.
- Cei mai mari amatori de inele au fost curtenii de pe vremea Imperiului roman. Aceștia purtau cîte două inele la fiecare deget de la mînă, cu excepția degetului mijlociu. Seturile de inele se schimbau după anotimp, cele de vară erau mai mici și mai ușoare, iar cele de iarnă mai grele.

SÎNTEM
ÎN
VACANȚĂ

- Cele mai complicate pieptănături se făceau pe la mijlocul secolului al XVIII-lea. Pentru elaborarea unei asemenea pieptănături se foloseau 1 kg de pomadă, 1,5 kg de pudră și 12 m de tüll.

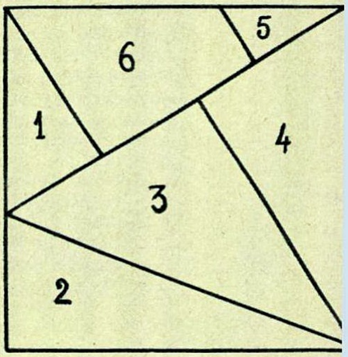

Decupați pătratul după liniile indicate. Din părțile decupate se pot construi alte două noi pătrate. Încercați și voi.

O PROBĂ ORIGINALĂ LA... SALONUL AUTOMOBILISTIC

Prezintă
PROFESORUL PARBRIZ

În junglă, la vînătoare de rinoceri? Nu. Cel mult, la vînătoare de... cumpărători, în Franța. Avem de-a face cu o fotografie de reclamă a practicii și ingenioasei mașini «Mehari», produsă de «Citroën». E un turism destinat drumurilor și scopurilor de tot felul. Modest (o cilindree de numai 602 cm^3) e totuși foarte harnic: poate transporta o încărcătură de 400 kg. Are un apetit convenabil — între 5 și 6 litri de benzină la suta de kilometri — și e îmbrăcat în «haine» comode: o caroserie de material plastic, ale cărei elemente pot fi lesne înlocuite în caz de avarie.

CORESPONDENȚA «SALONULUI»

Mă grăbesc să răspund la patru întrebări care apar frecvent în scrisorile voastre.

1. «Definiția umoristică a automobilului — care constituie prima probă din concurs — trebuie să se refere numai la mașina Ferrari apărută în același număr?»

Nu, copii! Această definiție umoris tică se va referi (ca de altfel și tem nr. 8, de astăzi) la automobil în genera

2. «Ce se întîmplă dacă mai mul cititori dau răspunsuri excepționale?»

În acest fericit caz, dragii mei, vo aplica două soluții: vom atribui cart și echipamentul prin tragere la sor

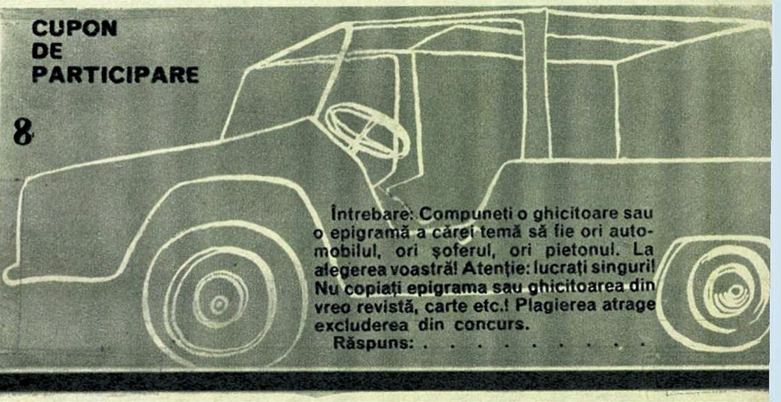

CUPON DE PARTICIPARE

8

Întrebare: Compuneți o ghicitoare sau o epigramă a cărei temă să fie ori automobilul, ori șoferul, ori pietonul. La alegerea voastră! Atenție: lucrați singuri! Nu copiați epigrama sau ghicitoarea din vreo revistă, carte etc.! Plagierea atrage excluderea din concurs.

Răspuns: . . . .

o SFINX o SFINX o SFINX o o SFINX o SFINX o

PE DUNĂRE

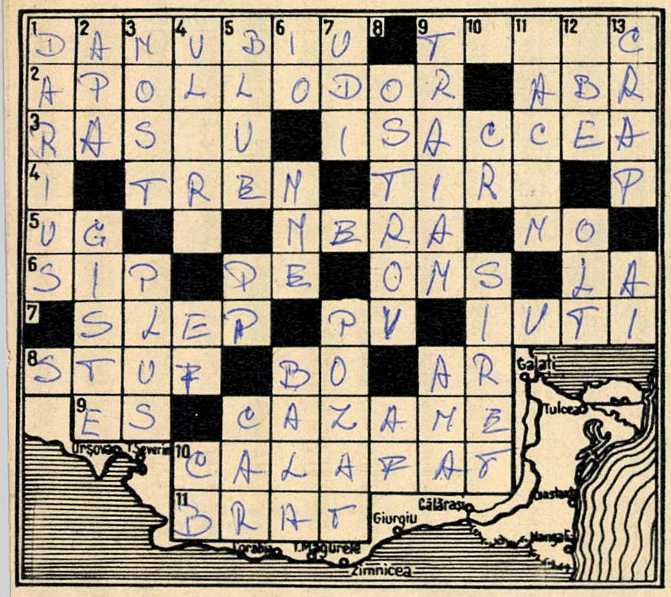

ORIZONTAL: 1) Nume roman al Dunării de la izvoare pînă la Porțile de Fier. 2) Arhitect din Damasc, constructorul podului de peste Dunăre de la Drubeta (Tr. Severin) — Abreviație! 3) Baltă în Lunca Dunării situată în sudul Olteniei — Port la Dunăre între Galați și Tulcea înconjurat de lanuri de grîu și podgorii renumite. 4) Mijloc de transport care a fost inaugurat în țara noastră în anul 1868, pe linia București și portul de la Dunăre, Giurgiu. Puiet de scrumbii albastre pînă la 20 cm. 5) În fugă! Afluent al Dunării ce izvorăște din munții Semenicului și drenează depresiunea Bozovici — Nicu Oprea. 6) Canal construit în lungul malului iugoslav la Porțile de Fier unde navigația era extrem de dificilă, pentru a asigura trecerea vaselor — Pește — Insulă spaniolă — Notă muzicală. 7) Navă trasă de remorcher, folosită pe Dunăre și pe afluenții săi pentru transportul mărfurilor — Paul Vasiliu — Ca apele Dunării la Cazane. 8) Marea bogăție vegetală a bălților și Deltei Dunării a cărei «capitală» este localitatea Maliuc, din ostrovul cu același nume — În zbor! — 10 mp. 9) S. — Sectorul dintre Baziaș și Turnu Severin cunoscut și sub numele de Defileul Dunării sau Porțile de Fier, unde este în curs de construire un grandios sistem hidroenergetic și de navigație. 10) Port la Dunăre în Oltenia cu puternică rezonanță istorică. 11) Chilia, Tulcea, Sulina și Sf. Gheorghe ale Deltei Dunării (sing.).

VERTICAL: 1) Rege al perșilor care a întreprins o expediție contra sciților din nordul Pontului Euxin, trecînd Dunărea pe un pod de vase prin vadul Isaccea. 2) Acoperă o mare parte a Deltei — Principal vînat cu pene din Delta Dunării. 3) Nostru (reg.) — Semn matematic. 4) «Violetele» din plaja din zorii zilei — F — Costel Barbu. 5) Rîu în Canada — Vitamină — Există și unul naval. 6) Zece — Nord-nord-est — Braț ce unește Dunărea principală cu brațul Borcea. 7) A prisosi (reg.) — Fotografiat. 8) Comună situată pe terasele Dunării cu întinse suprafețe de vii, care dau o producție excelentă de struguri de masă, în special din soiul afuz-ali — Al fine. 9) Împărat roman care trecînd Isterul (numele roman al Dunării de la Porțile de Fier la vărsare) a învins pe daci, transformînd Dunărea într-un fluviu roman — Frînghie cu plute folosită de pescari. 10) Jumătate de crap! — Afluent al Dunării ce se varsă între Brăila și Galați. 11) Braț al Dunării între Hîrșova și Brăila, lung de 115 km și port pe malul drept al Dunării în fața Brăilei. 12) Oraș în Afganistan — Impetuosul rîu ce se varsă în Dunăre între Islaz și Tr. Măgurele. 13) Pește cu o mare valoare economică, foarte răspîndit în bălțile și Delta Dunării — Posezi.

Dicționar: Nost, Blue.

CEAS VEȘNIC

Un ceas «veșnic», deosebit de interesant, a construit meșterul japonez Tanaka Hisasige, în anul 1852. El a funcționat, fără să fie întors, 9 600 ore. Ceasul avea șase cadrane. Ele indicau ora după vechiul sistem de calcul japonez, ora europeană, zilele săptămînii, anotimpurile și lunile anului, fazele lunii...

SFINX o SFINX o SFINX o SFINX o SFINX o

și în același timp vom oferi premii suplimentare, spre a răsplăti munca unui cît mai mare număr de participanți merituoși! De asemenea, pentru unele eme (de ex., tema nr. 1, tema nr. 8 și o temă de desen, care va apărea în curînd) se vor oferi premii speciale. Se poate deci ca un participant să primească și cartul, și un premiu special, sau numai premiul special.

3. «Conform regulamentului acestui concurs, trebuie să expediem la redacție cele 15 răspunsuri, toate odată, în cel mult 3 zile de la apariția celui de al 15-lea cupon. Or, în anumite localități revista sosește nu joi, ci vineri și chiar și sîmbătă. Deci: cum să procedăm noi pentru a respecta regulamentul concursului?»

Aveți dreptate, copii. Iată ce vom ace. Considerînd că vineri, sîmbătă și duminică sînt cele trei zile rezervate pentru a vă procura revista și a răspunde la ultima întrebare — redacția va considera că se încadrează în regulament acei participanți pe ale căror plicuri se află ștampila poștei (oficiul de expediție) din oricare aceste zile, inclusiv luni, 7 oct. 1969.

4. «Dacă cuponul nu ne ajunge pentru cris, îi putem atașa o foaie de hîrtie?» Desigur!

SEMNAL

PESTE DOUĂ SĂPTĂMÎNI NE ÎNTÎLNIM ÎN... 32 DE PAGINI!

O veste bună prieteni! Numărul 38, de joi 18 septembrie 1969 al revistei «Cutezătorii» va apărea **ÎNTR-UN NUMĂR DUBLU DE PAGINI.** Iată numai cîteva din surprizele care vă așteaptă: reportajele **«ORAȘE GIGANT»**, **«DOI SCRIITORI PE... BICICLETĂ!»** și **«DIN NOU DESPRE FARFURIILE ZBURĂTOARE»**; primul episod din **«AVENTURILE PROFESORULUI PARBRIZ»** (două pagini vesele și... pline de aventuri»); povestiri, schițe, două pagini de sport, umor, un **JOC COSMIC,** și multe, multe noutăți.

Abonații vor primi acest număr în mod normal.
La chioșcuri se va difuza cu prețul de 2 lei exemplarul.

A PLECAT LA TIPAR «RACHETA CUTEZĂTORILOR» NR. 2.

In curînd, veți găsi la chioșcuri (abonații îl vor primi desigur acasă) nr. 2 al «Rachetei Cutezătorilor». Din cuprins: **«ASALTUL PLANETEI MARTE A ÎNCEPUT!»**, **«FOTOGRAFIA TRIDIMENSIONALĂ»**, **«RETORTA MAGICĂ»**, **«GALERIA COSMONAUȚILOR».**

Numeroase construcții ingenioase pe care le puteți realiza singuri. Numărul cuprinde **COMUNICĂRI FOARTE IMPORTANTE** pentru cei care vor să participe la **CONCURSUL «MINITEHNICUS,»** ediția 1970.

Atenție, dragii mei copii!

(Urmare din pag. 10)

punem la loc, să-i «montăm», bucățică cu bucățică. Dar cînd e vorba de un copil, lucrul este și mai dureros. Iar adevărul este că, mai cu seamă în ultimul timp, numărul copiilor accidentați a crescut. Bineînțeles, prima vină le aparține lor și părinților. De-a lungul anilor am discutat atît cu copiii accidentați, cît și cu părinții lor. Aceștia din urmă fac greșeala, cred eu, că le acordă copiilor prea multă independență, și prea devreme. Adică: cheița apartamentului pe o sforicică, în jurul gîtului, și gata, afară, pe stradă, la joacă. De cîte ori n-am oprit cu mașina mea, ca să le atrag atenția unor copii să nu mai joace fotbal în mijlocul străzii, pe unde trec mașini. și ce mutră mirată au făcut aceștia... Probabil că ai lor nu-i gonesc, da, da, nu-i gonesc, așa cum se cuvine din mijlocul străzii. Sau alți părinți, am observat, cad în cealaltă greșeală și îi păzesc prea strașnic, adică stau tot timpul după copil, mult dupa vîrsta la care ar fi normal, și nu-i pregătesc de loc pentru «ciocnirea» cu o realitate a vieții moderne, circulația, care a devenit la fel ca aerul și lumina, un lucru pe care trebuie să-l accepți și față cu care trebuie să știi să te descurci încă de mic copil. Dar dacă părinții te țin într-una, pînă la 14 ani, de mîna, și nu-ți creează ție, copil, reacțiile, mijloacele de-a te descurca mai cu seamă atunci cînd ești singur față-n față cu circulația, accidentul apare inevitabil. Este exact ca și cum ani de-a rîndul nu l-ai lăsa pe un copil să învețe înotul, și-apoi, din senin, avînd totuși de trecut o apă (și ce apă adîncă și complicată, de trecut, este circulația la ora actuală!) l-ai obliga pe copil să se arunce într-însa.

Rep.: *Dacă înțeleg bine, atrageți atenția copiilor și părinților, prin intermediul nostru, să nu cadă într-una din cele două greșeli mari, posibile: 1. ideea că circulația merge «la noroc», că dacă știi că te «descurci» poți să nu-i respecți regulile, acționînd prea independent față de ai tăi și față de toți ceilalți și tot ce se întîmplă în jur; 2. ideea că, atîta vreme cît ești copil, alții răspund de propria ta deplasare în spațiu, trebuie să te ducă de mînă, să te ferească, să te avertizeze într-una...*

Doctorul: *Întocmai.*

Copilul B.I. a scăpat cu viață, însă i s-a amputat piciorul stîng, de la genunchi în jos. L-am văzut, la ieșirea din spital, în cîrje. Atenție, mare atenție, dragi copii!

„Marele drum al INCAȘILOR”

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: FĂCUT PRIZONIER, ATAHUALPA MERGE ÎN SPATELE LUI PIZARRO, PĂZIT DE PATRU SPANIOLI, SPRE PALATUL ÎNFRÎNT.

Scenariu: **DARIE NOVĂCEANU**

Desene: **MIHAI SÂNZIANU**

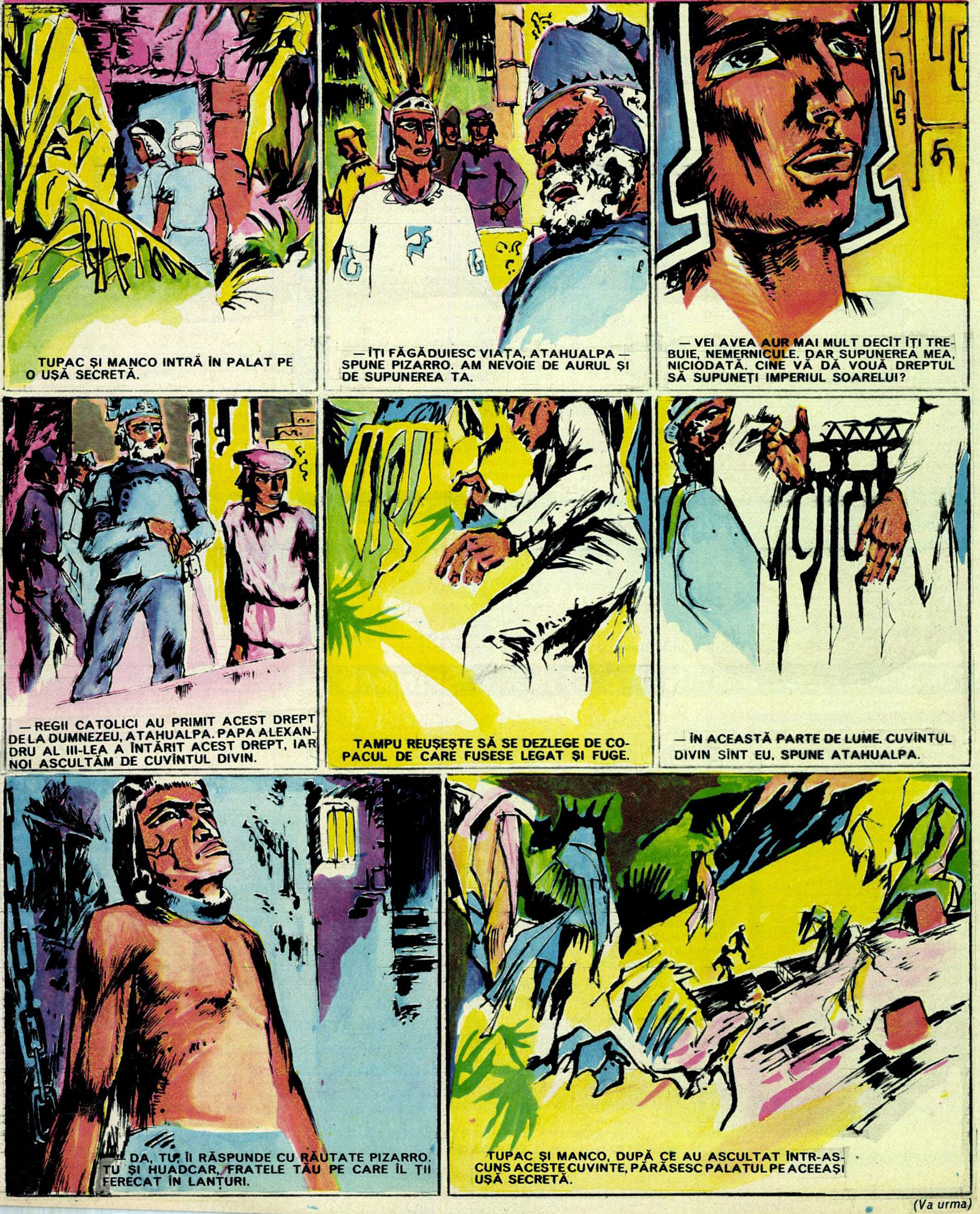

TUPAC ȘI MANCO INTRĂ ÎN PALAT PE O UȘĂ SECRETĂ.

— ÎȚI FĂGĂDUIESC VIAȚA, ATAHUALPA — SPUNE PIZARRO. AM NEVOIE DE AURUL ȘI DE SUPUNEREA TA.

— VEI AVEA AUR MAI MULT DECÎT ÎȚI TREBUIE, NEMERNICULE. DAR SUPUNEREA MEA, NICIODATĂ. CINE VĂ DĂ VOUĂ DREPTUL SĂ SUPUNEȚI IMPERIUL SOARELUI?

— REGII CATOLICI AU PRIMIT ACEST DREPT DE LA DUMNEZEU, ATAHUALPA. PAPA ALEXANDRU AL III-LEA A ÎNTĂRIT ACEST DREPT, IAR NOI ASCULTĂM DE CUVÎNTUL DIVIN.

TAMPU REUȘEȘTE SĂ SE DEZLEGE DE COPACUL DE CARE FUSESE LEGAT ȘI FUGE.

— ÎN ACEASTĂ PARTE DE LUME, CUVÎNTUL DIVIN SÎNT EU, SPUNE ATAHUALPA.

— DA, TU, ÎI RĂSPUNDE CU RĂUTATE PIZARRO. TU ȘI HUADCAR, FRATELE TĂU PE CARE ÎL ȚII FERECAT ÎN LANȚURI.

TUPAC ȘI MANCO, DUPĂ CE AU ASCULTAT ÎNTR-ASCUNS ACESTE CUVINTE, PĂRĂSESC PALATUL PE ACEEAȘI UȘĂ SECRETĂ.

(Va urma)

HARALAMB ZINCĂ

Roman foileton

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

V

CAIETELE PARAŞUTISTULUI

«Deci, în ziua aceea, la 25 septembrie, îmi spuneam eu trăgînd din pipa fără de tutun, Puiu Tudoran n-a zburat singur, ci în compania unui camarad, Aurelian Huţan. Omul acesta trebuie să fi văzut cu ochii săi cum avionul lui Tudoran se prăbuşise în flăcări. Mai trăia oare acest martor ocular?».

Mi-am notat apoi în carneţelul meu cuvintele «Trebuie să stabileşti dacă A. Huţan mai este în viaţă». În eventualitatea că mai trăia, Huţan ar fi putut să-mi furnizeze amănunte concrete în legătură cu sfîrşitul tragic al camaradului său. El şi nimeni altul trebuie să fi raportat la înapoierea din misiune că Tudoran s-a prăbuşit.

Deodată, am simţit că vecinul din dreapta mea îşi fixase şi el ochii pe «Jurnalul» deschis la 25 septembrie 1944. M-am întors spre dînsul, cu gîndul să-l mustru din priviri, dar el mi-a zîmbit atît de blînd şi prietenos, încît mi-a pulverizat intenţia. Avea nişte ochi mari, de un albastru intens. Mi-a şoptit cu o uşoară nostalgie în glas:

— Am cunoscut pe mulţi dintre ei.

— Vă referiţi la aviatori?

— Da.

În clipa aceea, cineva s-a impacientat că şoaptele noastre tulburau liniştea sălii de lectură.

— Ieşim să fumăm? — am propus.

— Da, a încuviinţat necunoscutul.

Se numea Dragoş Balaban şi fusese ofiţer în Batalionul de paraşutişti, unde comandase un pluton. Am încercat să-l trag de limbă şi să aflu ce ştia despre aviatori, dar el a împins discuţia într-o altă direcţie; mi-a mărturisit că-i suferind, că a fost pensionat şi că, neavînd ce face, s-a apucat să scrie. În continuare, nici nu bănuiţi ce s-a întîmplat; m-a rugat să mă uit prin caietele sale şi să-i spun dacă ce a scris avea sau nu vreo valoare. Am găsit în caietele sale o poveste care mi-a fost de folos, de aceea o şi reproduc:

«BOTEZUL FOCULUI» 24 august 1944

«Înainte de a intra în dispozitivul de luptă, Virgil Noran, comandantul Grupei de mitraliere a Companiei a 9-a îşi adună în jurul său paraşutiştii şi-i împărţi în două grupe: în timp ce una din ele avea să simuleze un atac atrăgînd asupra lor inamicul,

cealaltă grupă trebuia să cadă prin surprindere din spate, asigurînd astfel elementul surpriză al atacului.

Comandantul avea toate motivele să fie mulţumit, chiar dacă nu fuseseră lansaţi din avion, atîrnînd sub cupola paraşutelor, aşa cum fuseseră pregătiţi sufleteşte să intre în foc. Acţionau totuşi ca nişte adevăraţi paraşutişti, hărţuindu-şi inamicul. Curăţară, astfel, în jurul aeroportului Pipera cîteva cuiburi de rezistenţă, apoi primiră misiunea ca, făcînd un ocol peste cîmp, să se îndrepte spre aerodromul Băneasa.

Înaintau în unghi. O! De cîte ori la aplicaţii nu se avîntaseră în necunoscut în acelaşi stil, cu comandantul în frunte, la o distanţă de vreo zece metri de cele două laturi ale unghiului, desfăşuraţi ca două aripi! Se opreau ori de cîte ori comandantul se oprea şi el pentru a scruta cu binoclul întinderile.

Pe neaşteptate, înaintarea le fu oprită de împuşcături răzleţe de arme, sprijinite de clănţănitul unor mitraliere. Se trîntiră la pămînt, iar Virgil Noran se apucă să cerceteze şi să stabilească locul de unde se trăgea asupra lor. Lentilele binoclului îi apropiară depărtările; îl descoperi pe inamic la vreo 400—500 de metri, pitit pe după stoguri de grîu şi de paie.

Paraşutiştii se furişară la adăpostul porumbului, străbătură o depresiune a terenului, apropiindu-se astfel foarte mult de inamic. Dacă-i mai despărţeau o sută de metri. Comandantul trecu în locul unui trăgător de la mitralieră, înlocui banda de cartuşe cu una de cartuşe trasoare.

— Ce vrei să faci? îl întrebă mitraliorul.

— O să dau foc la stogurile alea, îi explică comandantul, aplecîndu-se asupra mitralierei şi ţinti cu precizie. Stogurile luară foc. În momentul următor, paraşutiştii îi văzură pe ostaşii germani zbughind-o de prin ascunzători, devenind astfel o pradă uşoară.

Comandantul însă nu trăi pînă la capăt bucuria victoriei. Un glonte vrăjmaş îi ciurui casca, iar el se prăbuşi fără cunoştinţă într-un hău, al cărui fund luase foc. Încercase să se smulgă şi se pomeni pe un cîmp lin de stoguri. «Sînt salvat!» îşi zise, dar o mînă nevăzută apăsase pe trăgaciul unei mitraliere şi o rafală de cartuşe trasoare aprinse stogurile. Paiele ardeau cu flăcări înalte. Vîlvătaiele, izbucnite jur-împrejurul său, înaintau puţin cîte puţin spre dînsul. Dogoarea focului îi pătrunse prin uniformă în carne, iar din carne în sînge. Se usca sau ardea, nu-şi dădea seama; i se uscase cerul gurii, limba, buzele. Flăcările înaintau spre dînsul, iar el nu avea cum să scape de jarul lor. «E grîu... e pîine... Arde pîinea!» striga cineva. Cine oare striga? Al cui era glasul? I se părea tare cunoscut. Şi dacă omul acela se găsea atît de aproape de dînsul, de ce oare nu voia să-i întindă bidonul de apă? Deodată, avu senzaţia că lîngă dînsul se afla Nicu de la mitralieră. Flăcările se stinseră brusc şi deschise ochii. La început nu pricepu ce-i cu el; vedea bulgări de pămînt uscat. Îşi simţi gura iască şi-şi aminti de vîlvătăile care, în delir, erau cît p-aci să-l pîrjolească. Cine le

stinsese? Se răsuci pe spate. O durere cumplită îi cuprinse capul. Gemu. Izbuti însă să se răsucească. Descoperi înaltul cerului, apoi încet, din pricina durerii, se ridică în capul oaselor. Îşi aminti de ciocnirea cu nemţii, apoi gemu: «M-au crezut mort!» Paraşutistul Virgil Noran căzu din nou pe spate şi rămase sleit, cu ochii închişi...

Într-un tîrziu simţi nişte mîini pipăindu-l ca şi cînd ar fi vrut să-i descheie bluza. Avu senzaţia că visează şi nu deschise ochii. Auzi însă cuvintele: «Camarade, camarade...» şi, în sfîrşit, înţelese că cineva se afla la căpătîiul său. Deschise ochii şi văzu foarte aproape de dînsul chipul unui necunoscut. «Trăieşti, camarade, trăieşti», auzi Noran. În acelaşi timp, faţa necunoscutului se destinse într-un surîs larg. «Apă!» murmură paraşutistul. «N-am!» răspunse sec celălalt. «Poţi să umbli?» «Nu cred», murmură Noran şi încercă fără succes să se ridice. «Nu-i nimic», zise necunoscutul, te scot eu de aici». Abia atunci rănitul se uită mai atent la salvatorul său: era un bărbat tînăr, îmbrăcat în uniformă de aviaţie; îşi pierduse, pe semne, chipiul, iar părul negru şi moale i se lipise pe frunte din pricina transpiraţiei. «Am să te iau în spinare», zise aviatorul. O să mă lipesc de tine, iar tu o să te răsuceşti într-o rînă... Ai înţeles?» «Mi-e sete!» murmură rănitul. «Rabdă, frăţioare... Te scot eu de aici şi o să bei o cofă cu apă». «Cine eşti?» întrebă Noran. «Lasă vorba şi adună-te lîngă mine.» «Cine eşti?» stărui Noran gîfîind. «Un pilot rătăcitor». Noran se apucă cu ambele braţe de umerii necunoscutului. Se săltă, gemu... «Eşti cam greu!» murmură necunoscutul după ce se ridică mai întîi în genunchi.

Soarele fierbinte asfinţea. Depărtările parcă luaseră foc. Înaintînd cu povara paraşutistului în spinare, necunoscutul răsufla greu. Se auzeau împuşcături. «Unde mă duci?» întrebă abia auzit rănitul. «La Mogoşoaia... nu-i departe de aici...» Rănitul simţi cum braţele i se înmoaie şi devin neputincioase. «Ţin-te bine! îl îmbărbătă aviatorul. «Cine eşti, că pe cei de la Pipera îi cunosc... pe tine nu te cunosc»... «Mai taci dracului din gură, se enervă aviatorul. Abia îţi mai tragi sufletul şi vrei să ştii cine sînt... Zi mersi că nu sînt neamţ...» Apoi, după o pauză, adăugă, ceva mai înţelegător: «N-ai de unde să mă ştii, frăţioare, sînt de la o altă bază».

«Mi-e sete!» gemu rănitul, după care închise ochii şi se lăsă în voia ameţelii. Îi redeschise numai după ce simţi pe buze stropi de apă. O femeie în halat îl susţinea pe după umeri şi-i dădea să bea dintr-o cană ţărănească. Noran bău, apoi făcu ochii mari şi ca şi cînd şi-ar fi amintit de ceva, întrebă: «Aviatorul?! Unde-i aviatorul?» «Şezi liniştit», îl îndemnă femeia în halat alb... Şezi liniştit»... «Unde-i aviatorul?» stărui Noran. «A zburat!» îi şopti ea dornică să-l liniştească. Însă paraşutistul nu delira aşa cum îşi închipuia femeia. Gîndea cu tristeţe. «Unde a dispărut aviatorul?» Oare o să-l mai întîlnească vreodată?» «A zburat aviatorul» spuse din nou femeia ca o mamă care se joacă cu odrasla sa. «Da, a zburat», suspină şi paraşutistul în sinea sa.

(Va urma)

POŞTA
REDACŢIEI

De la o vreme, prietenii noştri caricaturişti, epigramişti, cei care fac sau colecţionează glume şi întîmplări hazlii ne asaltează cu producţiile lor. «Vrem să vă înveselim», ne scriu ei, scuzîndu-se parcă puţin pentru productivitatea lor.

Chiar azi, unul dintre ei ne anunţa: «Am să vă trimit zilnic cîte o caricatură, cîte o glumă, cîte»...

A, nu, dragi umorişti. Nu se mai poate! Ne-am hotărît; decît să ne «înveseliţi» în fiecare zi, să rîdem, aşa de unii singuri, mai bine o singură dată şi atunci împreună cu voi, ceilalţi prieteni ai rubricii.

Atenţiune! Derulăm banda veseliei!

GLUME

Tatăl le întreabă pe cele două gemene:

— Ce notă aţi luat astăzi?

— Zece!

— Bine, am să vă dau la fiecare cîte o prăjitură.

— Nu, tată, dă-ne numai una, o împărţim, pentru că şi nota am împărţit-o!

Nicuşor a fost la doctor. De atunci nu vrea să se mai spele.

— Ce ţi-a spus doctorul? — îl întrebă mama desperată.

— Mi-a spus că am o sănătate de fier. Dacă o ud, s-ar putea să ruginească.

BARANGĂ IONELIA — Cîmpina

La ora de geografie, Ionel iese la lecţie

Profesorul: Ce ştii despre Munţii Carpaţi?

Ionel: Păi... Carpaţii... Carpaţii sînt cu filtru şi fără...

MIHAI MUREŞAN — Cluj

EPIGRAME

(Unui codaş lăudăros)

Ne-nvăţînd, se lăuda
Că un opt el va lua
Chiar aşa a fost, măi frate.
A luat un opt. (În rate)

(Unui sportiv slab la muzică)

De n-ai fi jucat ieri fotbal,
Ai fi ştiut azi cheia sol.
Scorul ţi-e defavorabil;
Ai la muzică un... gol.

STELIAN CAZACU — Gura Humorului

7

ŞOIMII CARPAŢILOR

Scenariu: PETRE GHELMEZ   Desene: POMPILIU DUMITRESCU

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:

UNCHIUL MATEI ÎMPREUNĂ CU OAMENII LUI DUCE O LUPTĂ DÎRZĂ ÎMPOTRIVA HITLERIŞTILOR AJUNŞI LA CASA PĂDURARILOR. UNUL DINTRE DUŞMANI SE FURIŞEAZĂ ÎN ZONA DE APĂRARE A PATRIOŢILOR. URSUL PITIC ÎMPREUNĂ CU SÎNGER PORNEŞTE ÎN ÎNTÎMPINAREA DUŞMANULUI.

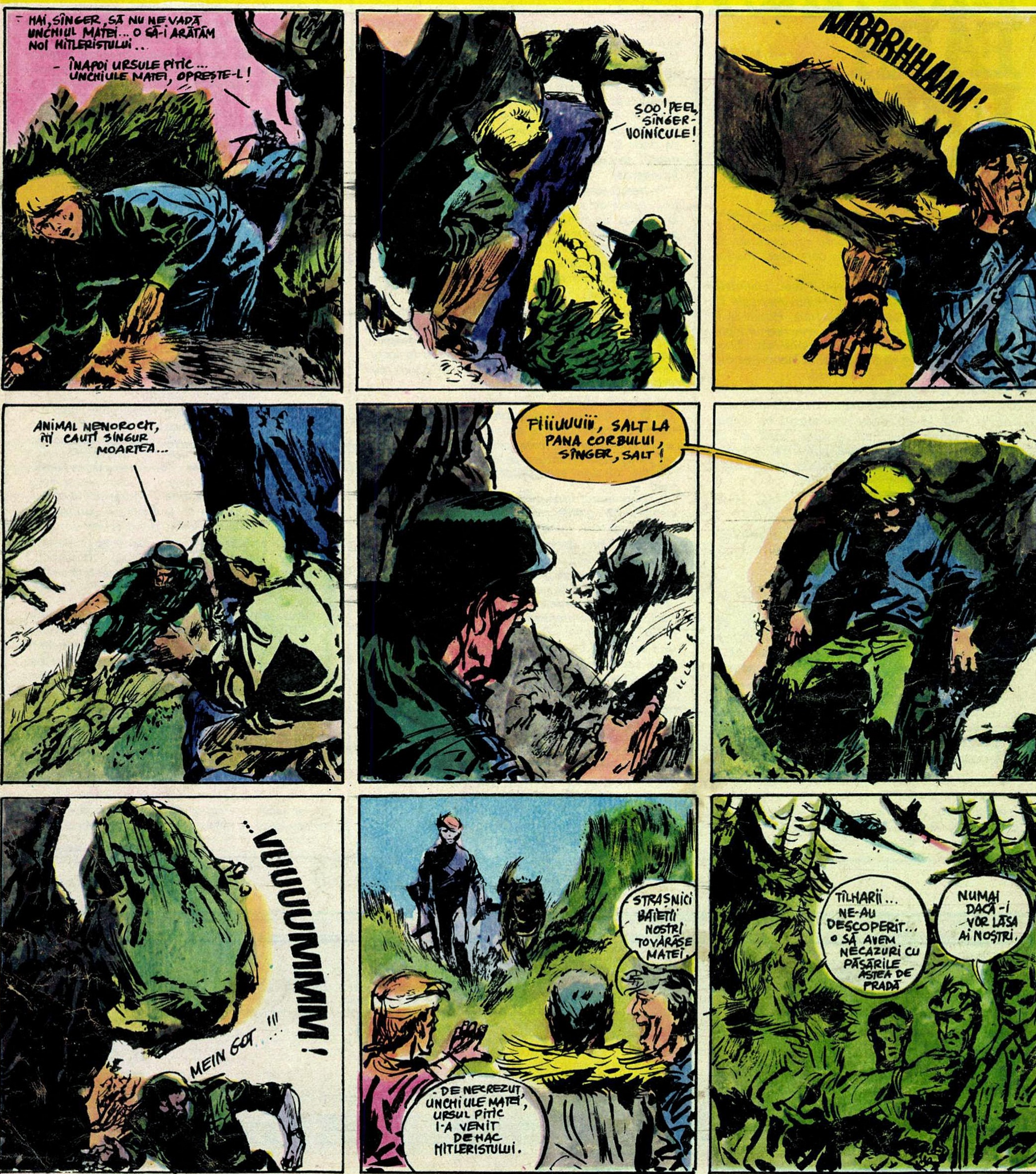
- HAI, SÎNGER, SĂ NU NE VADĂ UNCHIUL MATEI... O SĂ-I ARĂTĂM NOI HITLERISTULUI...
- ÎNAPOI URSULE PITIC... UNCHIULE MATEI, OPREŞTE-L!
SOO! PEEL, SÎNGER - VOINICULE!
MRRRHHAAM!
ANIMAL NENOROCIT, ÎŢI CAUŢI SINGUR MOARTEA...
FIIIUUUIII, SALT LA PANA CORBULUI, SÎNGER, SALT!
VUUUUMMMM!
MEIN GOT...!!!
STRAŞNICI BĂIEŢII NOŞTRI TOVARĂŞE MATEI.
- DE NECREZUT, UNCHIULE MATEI, URSUL PITIC I-A VENIT DE HAC HITLERISTULUI.
TÎLHARII... NE-AU DESCOPERIT... O SĂ AVEM NECAZURI CU PĂSĂRILE ASTEA DE PRADĂ
NUMAI DACĂ-I VOR LĂSA AI NOŞTRI.

VA URMA

Cutezătorii

Redactor şef: Mihai NEGULESCU. Redactor şef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacţie: Ovidiu ZOTTA. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr.1 telefon 176010 Administraţia: Editura Scînteia, Bucureşti, Piaţa Scînteii nr.1 telefon 176010 Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.

Redactor de număr: Al. Dinu IFRIM. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Rozalia BARANY.

1 leu

P.T.T.R. de către factorii poştali şi difuzorii de presă 41033